

1.

Láthatár

Egyetemre kötelezett oktatók –
Kőrössy Andrea írása

4.

Láthatár

Új év: a stabilitás a prioritás –
Bálint Eszter írása

9.

Diákszemmel

„Derűsnek és titokzatosnak
látom az újévet” –
a kolozsvári János Zsigmond
Unitárius Kollégium
7. A osztályos diákjainak
véleménye

14.

Láthatár

Miért nem tudnak románul a
székelyföldi gyerekek? –
a Csíkszeredában élő Andy
Hockley véleménye

16.

Tanárszemmel

„Vegyenek részt a
versenyeken, de csak
módjával” –
Bartolf Hedvig
Hargita megyei
főtanfelügyelő írása

17.

Láthatár

„Meglepő a magyarok
önszerveződési szintje” –
a Fehér Holló Újságíróklub
írása

21.

Szülői szemmel

Kulimászos-generációs mese –
Gergely Edó írása

24.

Láthatár

Pedagógus továbbképzések
versus kreditpontosítás
egy szakmai civilszervezet
nézőpontjából –
Nagy Szilárd írása

6.

Tanterem

A dráma mint a megismerés eszköze –
Ozsváth Judit írása

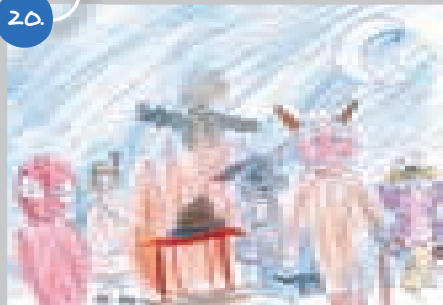
12.

Fotóriport

A székelyudvarhelyi
Benedek Elek Pedagógiai Líceum –
ifj. Haáz Sándor képriportja

20.

Diákszemmel

„Itt a farsang, áll a bál” –
A kolozsvári János Zsigmond Unitárius
Kollégium 4. A osztályos diákjainak
készülődése a farsangi bálra.

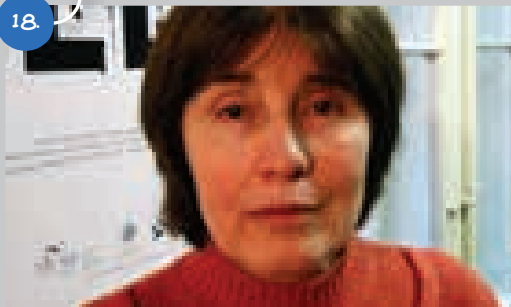
10.

Lélekjelenlét

Az egészséges testtudat kialakítása
iskoláskorban –
Bogdán Emese írása

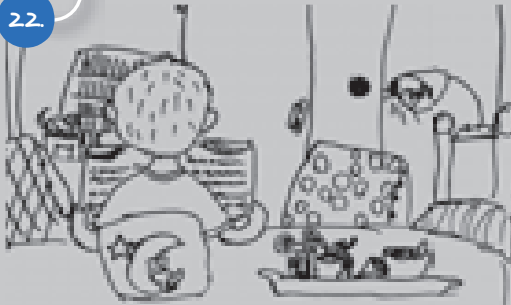
18.

Portré

Párbeszédet folytatni a szöveggel –
Beszélgetés Végh Ibolyával, a
Szatmár megyei Bőrvényben oktató
magyartanárral

22.

Magánterület

A projekt módszer rejtett tantervi
hatása –
Fóris-Ferenczi Rita írása

3.

Hová vezet az előkészítő osztály útja?

2013.

1.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2013. JANUÁR • 1. SZÁM

Fotó • Tóth Orsolya

ISSN 2065-9725

Pályázati felhívás interaktív tankönyvi fejezet szerkesztésére

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézete pályázatot hirdet interaktív tankönyvi fejezet/részlet szerkesztésére

ILYEN TANKÖNYVET SZERETNÉK

címmel

Pályázhatnak:

1. Középiskolás diákok (egyéni vagy csoportban);
2. Egyetemi hallgatók (egyéni vagy csoportban).

A pályázat témája:

Középiskolások:

Bármely tudásterületről, tantárgyból választott **téma** tankönyvi feldolgozása; a téma kötődhet egyetlen tantárgyhoz, de több tantárgy integrációjára is épülhet.

Egyetemi hallgatók:

Legalább 5 összefüggő témát tartalmazó – bármely tudásterülethez, tantárgyhoz kötődő, illetve inter-, multi- vagy transzdiszciplináris szemléletű **tanegység** tankönyvi feldolgozása.

A pályázat leírása, a pályamunka tartalma

I. Témaválasztás

Mindkét pályázati kategóriában szabad a témaválasztás: a téma, tanegység kötődhet egyetlen tantárgyhoz, de lehet olyan jellegű is, amely több tantárgy integrációját feltételezi. Olyan témákat, tanegységeket is ki lehet „találni”, amelyek nem szerepelnek kötelező tartalomként a tantervekben, de érdemes lenne foglalkozni velük, mert érdekelhetné a tanulókat.

II. Tartalmi követelmények

A pályamunkának tartalmaznia kell a következőket:

- a) Adatok: a pályázó(k) neve; az oktatási intézmény adatai (iskola, egyetem); az intézmény postacíme; a pályázó(k) postacíme és e-mailcíme, telefonszáma.
- b) A téma, tanegység rövid leírása, a témaválasztás indoklása (15-20 sornyi összefüggő szövegben);
- b) A feldolgozás módjának rövid indoklása (15-20 sornyi érvelő szöveg arról, hogy a pályázó milyen szempontokat vett figyelembe a tartalmak feldolgozásakor, miben érhető tetten a tankönyvrészlet interaktív jellege, miért választotta ezt a kivitelezést, formát, miért szeretne ilyen tankönyvből tanulni stb.);
- c) a téma, tanegység tankönyvi feldolgozása;
- d) szakirodalmi jegyzék.

III. Formai követelmények

- a) Papír alapú, bármely technikával készített könyvrészlet;
- b) Digitális formájú: ppt, html vagy exe kiterjesztéssel készített könyvrészlet.

A pályázat **leadásának határideje: 2013. április 1.**

A pályázatok beküldése:

A pályamunkákat *elektronikus formában és nyomtatott változatban, illetve digitális kivitelezés esetén CD-en is* el kell küldeni.

1) Elektronikus formában:

E-mailhez csatolva a demenypiroska63@gmail.com címre;

2) Nyomtatott változat, illetve digitális formájú pályázatok esetén CD-en a következő címekre:

a) Postai küldeményként a Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet címére:

Departamentul de Pedagogie și Didactică Aplicată – linia maghiară, str. Sindicatelor nr. 7, 400029 Cluj-Napoca (a borítékra írják rá: *Ilyen tankönyvet szeretnék* pályázat);

b) Személyesen: Sanpetrean Balogh Enikő titkárnőnek; 1989. December 21. sugárút (Magyar utca), 128. szám, Kolozsvár.

Az egyéni vagy csoportos pályamunkákat az értékelést követően a **IV. Neveléstudományi Konferencián** állítjuk ki. A legötletesebb szerkesztésű könyvek, illetve a közönség által legtöbb szavazatot kapott munka szerzőit értékes jutalomban részesítjük. Díjátadásra a konferencia ünnepélyes megnyitóján, 2013. április 20-án, 9 órától kerül sor a Protestáns Teológia dísztermében (Kolozsvár).

Kedves pedagógusok, jövődóbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatást* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

• Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban

• Az információátadástól a kreativitásra nevelésig

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mailcímre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

A havilapot postai úton vagy a megyei tanfelügyelőségeken keresztül juttatjuk el Önhöz. A lap ellenértékét postai utalvánnyal vagy banki átutalással kérjük a fenti bankszámlaszámra utalni. A megrendelés bármelyik formája (szelvény, telefon, e-mail) csak az átutalási bizonylat számával együtt érvényes. (Az átutalási bizonylaton szerepeljen a megrendelő neve és a kifizetés jogcíme.)

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Demeter Zsuzsa

Felelős kiadó: Lakatos András

Ára 3,50 lei.

Telefón: 0040-264-44-14-01

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția *Magyar Közoktatás*, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

A kiadvány megjelenését az RMDSZ és a Communitas Alapítvány teszi lehetővé.

Kötelezővé tennék a felsőfokú végzettséget a tanítók és óvónők számára

Egyetemre kötelezett oktatók

Az óvónőknek és tanítóknak is el kell végezniük a három éves egyetemi alapképzést a következő hat évben, ellenkező esetben elveszítik címzetes állásukat – áll a *Hivatalos Közlöny*ben decemberben megjelent 2012/92-as számú sürgősségi kormányrendeletben. A rendeletet Victor Ponta miniszterelnök első kormánya fogadta el a korábbi oktatási tárca vezető, Ecaterina Andronescu javaslatára. A rendeletet a továbbiakban a parlamentnek is meg kell vitatnia, csak ezt követően emelkedhet törvényerőre, az intézkedés több mint 22 ezer óvodában, illetve elemi iskolában tanító pedagógust érintene. Simion Hancescu, a Tanügyi Szabad Szakszervezetek

„A decemberben megjelent sürgősségi rendelet hat év türelmi időt szab meg, tehát ennyi idő alatt kell megszerezniük a tanítóknak, óvónőknek a felsőfokú képesítést, ugyanakkor a hat éven belül nyugdíjba vonulóknak már nem kell beiratkozniuk egyetemre.”

Szövetségének (FSLI) elnöke a *hotnews.ro* hírportálnak úgy nyilatkozott, a kormányrendelet egyetlen célja, hogy az eddiginél is többen fizessenek tandíjat a felsőoktatási intézményeknek. „Aki elvégezte a tanítóképző líceumot, és többéves régiséggel rendelkezik, az már egyértelműen a munkájához értő szakember, ezen az egyetemi oklevél nem változtat. A rendelet számos 50 év fölötti tanítót is érint, akik alig néhány évvel a nyugdíjazásuk előtt elveszíthetik állásukat” – hívta fel a figyelmet a szakszervezeti vezető.

A parlamentnek is meg kell vitatnia

A sürgősségi kormányrendelet a 2011/1-es számú törvényt módosított

ta, amely alapján az óvodában és elemi iskolában tanító pedagógusok elismertethették eddigi szakmai tevékenységüket az oktatási minisztériummal. Eszerint a felsőfokú képesítéssel nem rendelkező tanítóknak iratcsomót kellett összeállítaniuk, amely alapján bemutatták többek között, hogy milyen tanulmányokat végeztek, illetve milyen képzéseken, kurzusokon vettek részt, így a „gazdag szakmai iratcsomóval” rendelkező pedagógusokat a szaktárca nem kötelezte egyetem elvégzésére. Az elmúlt évben ország-szerte több ezer dossziét nyújtottak be elismertetésre a tanítók és az óvónők, az oktatási minisztérium azonban azóta sem lépett az ügyben, a decemberi kormányrendelet pedig már minden érintettet kötelezne az egyetem elvégzésére. Simion Hancescu elmondta, reményeik szerint a kormány végső döntése értelmében a korábbi intézkedést folytatják, vagyis a minisztérium a felsőfokú végzettséggel egyenértékűként ismeri el a pedagógusok szakmai tevékenységét.

Király: az intézkedés a modern oktatást segíti elő

Király András oktatási államtitkár a sajtónak azt nyilatkozta január közepén, elengedhetetlen, hogy minden pedagógus felsőfokú tanügyi alapképzéssel rendelkezzen, ha modern és dinamikusan fejlődő oktatási rendszert akarunk. Király hangsúlyozta, a decemberben megjelent sürgősségi rendelet hat év türelmi időt szab meg, tehát ennyi idő alatt kell megszerezniük a tanítóknak, óvónőknek a felsőfokú képesítést, ugyanakkor a hat éven belül nyugdíjba vonulóknak már nem kell beiratkozniuk egyetemre. „A fekete-fehér lámpás televíziók javítását elsajátító szakembernek tovább kell képeznie magát, hogy a színes televíziókhoz is értsen. Ugyanez a helyzet a pedagógusokkal is, a 30 éve pályán levő tanítónak is képeznie kell magát, hiszen ami az oktatásban 30 évvel ezelőtt érvényben volt, mára megváltozott” – magyarázta az államtitkár.

„Minden bizonnyal nem válik az érintettek – a tanítók és óvónők – kárára a kormányrendelet. Természetesen még finomítani, pontosítani kell, hiszen mostani formájában meglehetősen zavaros.”

Kifejtette, a 2011-es oktatási törvény előírja, hogy függetlenül az oktatás szintjétől – tehát az óvodákban, elemi szinten tanító pedagógusoknak is tanári végzettséggel kell rendelkezniük. A jogszabály elfogadása előtt már vitatkoztak arról, hogy határozzanak meg egy időintervallumot, ami alatt ezt a feltételt teljesíteni kell. Ez akkor nem történt meg, úgyhogy utólag pótolta ezt a hat éves intervallumot előíró decemberi rendelet. Király emlékeztetett, a rendelet csak néhány hónap múlva emelkedhet törvényerőre. „A jogszabály a parlament elé fog kerülni, ott a különböző szakbizottságok elemzik, módosítják, elfogadják vagy visszautasítják, tehát még az sem biz-

„A rendelet azt a diszkriminációt próbálja orvosolni, miszerint eddig a felsőfokú végzettséggel rendelkező, elemi osztályokban, illetve óvodában tanító pedagógusok sokkal nagyobb fizetést kaptak, mint a líceumi tanítóképzőt elvégzett társaik. Ennek ellenére a ledolgozott munkaidő, az elvárások és az oktatás minősége azonos volt a két csoport esetében.”

tos, hogy ebben a formában marad” – közölte Király.

Hasonlóan vélekedik Lukács István, a székelyudvarhelyi Benedek Elek Pedagógiai Líceum igazgatója is, aki

• Király András oktatási államtitkár

a sajtó megkeresésére elmondta, minden bizonnyal nem válik az érintettek – a tanítók és óvónők – kárára a kormányrendelet. „A rendeletet természetesen még finomítani, pontosítani kell, hiszen mostani formájában meglehetősen zavaros. Ugyanakkor nem tartom rossz dolognak, hiszen az egyetemi végzettség nagyobb fizetést jelent, emellett előnynek számít a versenyvizsgán is. Ezért akinek megéri, rendelet nélkül is elvégzi az egyetemet” – mutatott rá Lukács István. Hangsúlyozta, a székelyudvarhelyi

intézmény mindenik tanítója rendelkezik felsőoktatási oklevéllel, olyan is van, aki távoktatásban végezte el az egyetemet, így a rendelet egyáltalán nem mond ellent a tanítóképző iskolák működésének.

„Ellentmondások a jogszabályok”

Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő január közepén a sajtónak úgy nyilatkozott, az oktatási törvény módosítása visszasságot eredményez, hiszen az új rendelet értelmében minden pedagógusnak egyetemet kell végeznie, ennek ellenére a kormány továbbra is engedélyezi a középszintű tanítóképzést. „Lehetőség van a líceumi tanítóképző osztályok beindítására, holott hat év múlva már nem lehet alkalmazni a csak tanítóképzőt elvégzettek. Nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal, a rendeletek ellentmondanak egymásnak, nincs országos szintű jogharmonizáció” – hangsúlyozta Keresztély Irma. Ugyanakkor rámutatott, a rendelet azt a diszkriminációt próbálja orvosolni, miszerint eddig a felsőfokú végzettséggel rendelkező, elemi osztályokban, illetve óvodában tanító pedagógusok sokkal nagyobb fizetést kaptak, mint a líceumi tanítóképzőt elvégzett társaik. „Ennek ellenére a ledolgozott munkaidő, az elvárások és az oktatás minősége azonos volt a két csoport esetében, sőt a tanítóképzőkben sokkal több hangsúlyt fektetnek a gyakorlati oktatásra” – magyarázta. Mint kifejtette, az egyetemi oklevél megszer-

zése nem jelenthet gondot azon pedagógusok számára, akik a tanügyben képzelik el jövőjüket, hiszen ez beleilleszkedik az élethosszig tartó tanulás koncepciójába. Keresztély Irma ugyanakkor úgy véli, a rendelkezést árnyalni kell, ugyanis egy hét vagy éppen tíz év múlva nyugdíjba vonuló tanítótl senki nem várhatja el, hogy egyetemre iratkozzék be. Varga Ildikó, a kolozsvá-

• Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő

ri János Zsigmond Unitárius Kollégium negyedik osztályának oktatója nem tartja felháborítóknak a sürgősségi kormányrendeletet. Rámutatott, európai uniós viszonylatban a tanítóképzés már nagyrészt felsőfokon zajlik, így természetes, hogy ezt Romániában is kötelezővé tennék. „A leendő oktatókat természetesen a tanítóképző líceumokban is megfelelő módon felkészítik, az egyetem azonban ehhez képest pluszt ad” – vélekedett Varga Ildikó. Lukács Istvánhoz hasonlóan a kolozsvári pedagógus is hangsúlyozta, hogy munkatársai többsége már megszerezte a felsőfokú végzettséget igazoló oklevelet. Hozzátette, az intézkedés az idősebb, néhány éven belül nyugdíjba vonuló óvónőknek és tanítóknak jelenthet nehézséget.

KÖRÖSSI ANDREA

Victor Ponta miniszterelnök a tanítók és óvónők számára kötelező egyetemi végzettséget előíró sürgősségi kormányrendeletet miatti bírálatokra január 16-án reagálva kifejtette, a felsőfokú végzettséget a 2011-ben, az Emil Boc vezette kormány által elfogadott oktatási törvény már kötelezővé tette, a decemberben elfogadott rendelet pedig épphogy megakadályozta ennek érvénybe lépését. „A PDL, illetve a 2011-ben oktatási miniszteri tisztséget betöltő Daniel Funeriu által elfogadott törvényt ez évtől kellett volna alkalmazni, vagyis több tízezer, felsőfokú végzettséggel nem rendelkező oktatót kellett volna menesztetni állásából. A decemberben Ecaterina Andronescu akkori tanügyi tárcavezető javaslatára elfogadott rendelet ezt az eszteleniséget akadályozta meg, hiszen további hat éves türelmi időt szab meg a pedagógusok számára” – magyarázta a kormányfő. Egyetért a miniszterelnökkel a Spiru Haret szakszervezet, amely közleményben hívta fel a figyelmet, hogy a sürgősségi rendelet a 2011-es tanügyi törvény hibáit korrigálja. Marius Nistor szakszervezeti vezető rámutatott, a Funeriu miniszteri mandátuma idején elfogadott oktatási törvény az óvónő és tanító megnevezéseket óvodában, illetve elemi iskolában tanító tanárra módosította. „A változtatás teljesen aberrált ötlet volt, hiszen automatikusan az óvónők és tanítók menesztéséhez vezetett volna. Ezért volt szükség a decemberben elfogadott sürgősségi kormányrendeletre” – magyarázta a szakszervezeti vezető.

A kormányban is eltérnek a vélemények a hatéveseknek az óvodába való visszatéréséről

Előkészítő osztályok: újabb előkészítetlen költöztetés?

Nem tudni még, hogy az új tanévtől az iskolában maradnak vagy pedig visszakerülnek az óvodába az előkészítő osztályok, erről ugyanis kormány szinten is eltérnek a vélemények. Míg Remus Pricopie oktatási miniszter a napokban azt nyilatkozta, hogy a kérdést rugalmasan kell kezelni, a döntő szó pedig a parlamenté lesz, Victor Ponta kormányfő január 14-én bejelentette, hogy véleménye szerint az előkészítő osztályok az óvodában a helyük, ahova már a következő tanévtől visszakerülhetnek. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy hasznosnak és jónak tartja az előkészítő osztályt, azonban azt nem az iskolában képzelel el. „Úgy vélem, a legkisebbeknek ott kell maradniuk az óvodában, és akkor jönnek majd iskolába, amikor első osztályosok lesznek” – nyilatkozta a *Mediafax* hírügynökségnek Ponta, hozzátéve, hogy tárgyalni fog az oktatási miniszterrel a kérdéssel. Mint hangsúlyozta, meg kell találni a módját annak, hogy az előkészítő osztályok már a 2013/2014-es tanévtől az óvodákban működjenek.

Remus Pricopie ezzel szemben január első felében úgy nyilatkozott, hogy az előkészítő osztályok ügyét rugalmasan kell kezelni, és amennyiben egyes iskolákban nincs hely vagy nincsenek meg a feltételek a hatévesek befogadására, akkor esetükben kivételt lehet tenni, és az óvodákban tanulhatnak. A tárcavezető ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy ez amiatt bonyolult kérdés, mert a törvény értelmében valamennyi gyerek számára azonos oktatási formát kell biztosítani. Pricopie elmondta továbbá, hogy a parlament fogja tisztázni a kérdést a következő hónapokban, az oktatási törvénytervezet megtárgyalásakor, így akkor dől el „véglegesen” az előkészítő osztályok sorsa. Pricopie szerint egyelőre annyi biztos, hogy a beiratkozási procedúrát mindenképpen egyszerűsítik.

A kormányfő által támogatott módosítással Király András oktatási államtitkár sem ért egyet, az RMDSZ-es szakember a sajtónak úgy nyilatkozott, hogy az oktatásügyi szakértőkkel folytatott (lapzártáig legutóbbi, azaz január 10-i) megbeszélésen a résztvevők egybehangzó véleménye az volt, hogy az előkészítő osztályoknak a következő tanévben is az iskolában kell maradniuk. Mint hangsúlyozta, a tavaly szeptemberben beindított rendszeren már csak

„Az oktatásügyi szakértőkkel folytatott megbeszélésen a résztvevők egybehangzó véleménye az volt, hogy az előkészítő osztályoknak a következő tanévben is az iskolában kell maradniuk. Mint hangsúlyozta, a tavaly szeptemberben beindított rendszeren már csak azért sem kellene változtatni, mivel a hatéves gyerekeknek a következő tanévtől amúgyis meg kellene szokniuk az iskolai rendszert.”

azért sem kellene változtatni, mivel a hatéves gyerekeknek a következő tanévtől amúgyis meg kellene szokniuk az iskolai rendszert. Király András arra is felhívta a figyelmet, hogy Romániában az óvoda nem kötelező oktatási forma, ugyanakkor arra is rávilágított, hogy az óvodák már elkészítették a beiskolázásokat a következő tanévre, így az előkészítő osztályok átköltöztetése teljesen felülírná az elképzeléseket.

Az esetleges költözés negatív következményeitől tart Raluca Turcan, a Demokrata-Liberális Párt (PDL) alelnöke is, aki szerint az előkészítő osztályok óvodába való visszaköltözése „katasztrofális következményekkel” járna. Az ellenzéki politikus úgy véli, amennyiben erre sor kerülne, a kiscsoportos gyerekeknek már nem jutna hely a kisdé-óvókban, míg az iskolákban hétezer osztályterem maradna üresen. „Victor Ponta kormányfő azt veszélyezteti, hogy alapjaiban omoljon össze az oktatási rendszer, döntései inkább fixa ideák, amelyeket semmilyen érv nem támaszt alá” – közölte a *Mediafax* hírügynökséggel Raluca Turcan. Arra is rámutatott, hogy a tavalyi intézkedésnek köszönhetően idén már nem volt helyhiány az óvodákban, hiszen az előkészítő osztályok iskolába kerülésével több ezer hely szabadult fel. Az ellenzéki politikus egy felmérésre hivatkozott, amely szerint a szülők 85 százaléka elégedett a jelenlegi rendszerrel, míg a gyerekeknek a 83 százaléka örül annak, hogy már iskolába járhat. Szerinte az újbóli költöztetés a pedagógusokat is hátrányosan érintené, hiszen több ezer tanítónő maradna munka nélkül, és kényszerülne arra, hogy átképezze magát óvónőnek.

Az elmúlt év szeptemberében országszerte közel 130 ezer kisdíák kezdte el az előkészítő osztályt az iskolákban, velük több mint 8000 pedagógus foglalkozik. A Szociáliberális Szövetség (USL) kormányra kerülését követően Victor Ponta bejelentette: az előkészítő osztályok tantermeinek bebútorozására a Boc-kabinet 26 millió lejt, a taneszközök beszerzésére további 23 millió lejt költött, egyes vélemények szerint ez egy újabb átszervezés esetén fölösleges pénzkidobásnak bizonyulna.

PAP MELINDA

Nem beszélt még konkrétumokról az új oktatási miniszter

Új év: a stabilitás a prioritás

Nyugalmat szeretne végre az oktatási rendszerben Remus Pricopie. A második Ponta-kormány oktatási minisztere egyebek mellett erről beszélt az *Agerpres* hírügynökségnek január elején adott interjújában. Mint hangsúlyozta, az oktatás a legnagyobb rendszert képezi valamennyi országban, ezért csendre van szüksége. „Az oktatási rendszert több millió személy alkotja: gyerekek, egyetemi hallgatók, szülők millióiról beszélünk. Közvetve vagy közvetlenül a romániai lakosság 40 százaléka nap mint nap kapcsolatba kerül ezzel a rendszerrel, amelynek történései valamilyen mértékben kihatnak ezekre az emberekre. Éppen ezért – egyébként furcsának tűnő – prioritásom az, hogy próbáljunk megteremteni egyfajta stabilitást” – fogalmazott az újonnan kinevezett tárcavezető. Remus Pricopie egyébként de-

„Másfél évtizeddel ezelőtt Romániában nem voltak gondok a túlsúlyos gyerekekkel kapcsolatosan, sem a túlzásba vitt számítógépezés miatt kialakult betegségek ellen nem kellett küzdeni, mára viszont egyre riasztóbbak az ebben a témakörben születő statisztikák.”

rülátó, mint mondja, ha nem is számítási változásra, bízik abban, hogy a kidolgozás alatt álló 2013-as évi költségvetés kedvezőbb lesz az oktatásra nézve az előző évinél. „Egy rendszer teljesítménye attól is függ, hogy mennyi pénzt fordítunk rá. Realista alkat vagyok, így nem álmodom arról, hogy a GDP nem tudom hány százalékával rendelkezhetem, de meggyőződésem, hogy jobb büdzsénk lesz, mint 2012-ben, s hiszem, hogy az elkövetkező években fokozatosan bővülni fog a rendelkezésünkre álló pénzüsszeg” –

vallja a tanügyminiszter, aki szerint az oktatáson kívül a kutatásra, valamint a sportra szánt büdzsének is bővülnie kell. Indoklásában leszögezte, másfél évtizeddel ezelőtt Romániában nem voltak gondok a túlsúlyos gyerekekkel kapcsolatosan, sem a túlzásba vitt számítógépezés miatt kialakult betegségek ellen nem kellett küzdeni, mára viszont egyre riasztóbbak az ebben a témakörben születő statisztikák. „Az oktatás és a közegészségügy terén hozott intézkedések a sporttal együtt hozzájárulhatnak ahhoz, hogy egészségesebb legyen az ország lakossága” – szögezte le Pricopie.

Még mindig sok az ismeretlen, marad a szigor

Az *Agerpres* újságírója a sokat vitatott előkészítő osztályról, illetve a 9. osztály helyzetéről is próbálta faggatni a szaktárcavezetőt, ám a válaszból az derült ki, még nem lehet tudni, mi is lesz ezeknek a sorsa a jövőben. Pricopie úgy nyilatkozott, jelenleg a parlament felsőháza előtt van egy oktatástörvény-tervezet, s annak függvényében dől majd el, hogy mi történik a nulladik, illetve kilencedik osztállyal. A miniszter szerint ameddig a szenátusban nem születik döntés, addig tartaniuk kell magukat a 2012. szeptember elsején megjelentetett módszertanhoz.

Nem tudott nyilatkozni a szakember egyelőre arról sem, hogy sor kerül-e az idei tanév végén az első szakmai érettségire. Mint ismeretes, Ecaterina Andronescu korábbi oktatási miniszter kezdeményezte az úgynevezett kétszintű érettségi bevezetését, amelynek keretében a gimnáziumot végzetek érettségije mellett bevezetnének a szakközépiskolákban egy szakmai érettségit is, amivel ugyan nem lehetne továbbtanulni, de segíthetné a végzősöket a munka mezején való elhelyezkedésben. A döntés hátterében az elmúlt két év siralmas érettségi eredményei állnak. A nagyarányú bukás magyarázata egyébként sokak szerint az, hogy a vizsgatermekben

kamerákat szereltek fel, ezáltal ugyanis majdnem teljes mértékben sikerült kizárni a csalást az érettségiről. Lazításra idén sem számíthatunk, közölte Remus Pricopie. „A kamerák maradnak, mivel a használatukra vonatkozó előírás szerepel a szeptemberben elfogadott módszertanban, így törvénytelenül járnánk el, ha azt januárban módosítanánk” – fogalmazott a tárcavezető.

Változhat a felvételi?

Arra az újságírói kérdésre sem adott egyébként Pricopie egyértelmű választ, hogy milyen tervei vannak a

„A média sok tekintetben okolható az erőszakos történések miatt, egyre több agressziót láthat a gyerek a képernyőn, és az Országos Audiovizuális Tanácsnak (CNA) sokkal többet kellene e tekintetben tennie. Ugyanakkor iskolán kívül egyre több bűntényre kerül sor.”

kilencedik osztály küszöbén történő felvételre vonatkozóan, azaz, hogy megmarad-e a jövőben is a számítógépes elosztás, vagy pedig más jellegű versenyt vezetnének be. Szerinte ebben a kérdésben minél szélesebb körű egyeztetésre és egyetértésre van szükség, éppen ezért tárgyalást kezdeményez a témában érintett felekkel – a tanárokkal, tanfelügyelőkkel, gimnáziumokkal, illetékes parlamenti szakbizottságokkal – s amennyiben a többség a változtatás mellett foglal állást, akkor módosítják a vonatkozó jogszabályt. „A számítógépes elosztás jól működött, már tizenkettedik éve használjuk. A rendszer előnye, hogy nem beszélhetünk korrupcióról, hiszen az elosztás világos, bárki ellenőrizheti, hogyan került egy diák

egyik vagy másik gimnáziumba. Ám ez nem jelenti azt, hogy nem lehet újratárgyalni a rendszert. Elméletileg valamennyi komponensről lehet tárgyalni, de nem akarok olyan kijelentéseket tenni, amelyek bizonytalanságot teremtenének a diákok és a szülők körében. Lássuk egyszer, hogy mi nem működik, s azt követően javasolhatunk majd új formulát” – fejtette ki az oktatási miniszter.

Küzdelem az iskolai erőszak ellen

Remus Pricopie összetettnek nevezte az iskolai erőszakra vonatkozó újságírói kérdést, mondván, legtöbb esetben ez nem csupán arra vonatkozik, hogy mi történik az oktatási intézmény falain belül, hanem arra is, hogy miként zajlik a diákok élete. „Nem hiszem, hogy az erőszak az iskolában, az osztályteremben születik meg. És nem hiszem, hogy a tanároktól vagy tanítóktól tanulják a gyerekek az erőszakot” – véli a tárcavezető. Szerinte a média sok tekintetben okolható az erőszakos történések miatt, egyre több agressziót láthat a gyerek a képernyőn, és az Országos Audiovizuális Tanácsnak (CNA) sokkal többet kellene e tekintetben tennie. Ugyanakkor – tette hozzá a miniszter – iskolán kívül egyre több bűntényre kerül sor, amelyek ellen a rendőrségnek, valamint a helyi hatóságoknak hatékonyan kellene küzdeniük. Pricopie szerint a hatóságok amiatt is felelősségre vonhatóak, hogy nagyon sok iskola közelében lehet szeszitalt vásárolni, s hiábavalónak bi-

- **Stabilitás, biztonság?** Kiegyensúlyozottá szeretnék tenni az oktatási rendszert ebben az évben

zonyult a könnyűdrogok elleni küzdelem is, mivel a diákok még mindig széles körben hozzájuthatnak ezekhez. „Mindezek a tényezők nagymértékben hozzájárulnak az iskolában történő erőszakos cselekedetek gyakoribbá válásához. Én azt hiszem, hogy átfogó programra van szükségünk, valamint arra, hogy a tanárok, osztályfőnökök, iskolaigazgatók felkészítsék a gyerekeket a különböző helyzetekkel járó kockázatokra” – fejtette ki a tárcave-

zető. Újságírói kérdésre válaszolva hozzáfűzte, az iskolai erőszak elleni küzdelemben elődeihez hasonlóan természetesen számít a belügyminisztériummal való együttműködésre is.

„Jó ötlet az Iskola az iskola után”

Az újonnan beiktatott szaktárcavezető arra is kitért, jó ötletnek tartja az *Iskola az iskola után* elnevezésű kezdeményezést, amely a délutáni foglalkozásokat célozza meg, egyelőre azonban úgy tűnik, hogy nem vezetik be az ország valamennyi iskolájában. „Egy hasonló programot megfontoltan szabad csak általános érvényűvé tenni, hiszen sok vonatkozása van, elsősorban például termekre van szükség. Sajnos Romániában még mindig akadnak olyan iskolák, ahol három váltásban zajlik a tanítás” – részletezte a felmerülő gondokat Remus Pricopie, aki ígéretet tett arra, hogy a Ponta-kormány már idén prioritásként fogja kezelni a helyzet orvoslását célzó beruházásokat, hogy minél nagyobb tér álljon az oktatási tevékenységek rendelkezésére, s a diákok minél hosszabb időt tölthessenek el az oktatási intézményekben.

- **Merre tart az előkészítő?** Még nem tudni, az óvodában vagy az iskolában kapnak helyet a nulladik osztályok a jövőben

BÁLINT ESZTER

15. Országos Drámapedagógiai Napok Nagyváradon

A dráma mint a megismerés eszköze

A mindig az év elején (idén január 3–5. között) Nagyváradon szervezett Országos Drámapedagógiai Napok azok közül a programok közül való, amelyekre ajánlatos hamar jelentkezni. Később meglehet, lemarad az ember. Most is így történt, már december elején túljelentkezésről jött a hír. Rusz Csilla tanítónő és segítőtársai gondos szervezőmunkájának köszönhetően 150, zömében pedagógus résztvevő töltekeztetett élménnyel, módszertani és más jellegű ismeretekkel két és fél nap alatt. A Partiumi Keresztény Egyetem impozáns épülete barátságos helyszínt biztosított az olykor kisebb, máskor nagyobb csoportokban lebonyolított programpontokhoz. Százötven ember részére foglalkozást szervezni már önmagában is bravúrnak számít, de Rusz Csilla ennél is tovább ment – minden résztvevővel kereste a személyes kapcsolatot, olykor még hazautazásuk egyszerűbbé tételére is volt gondja... A közvetlen hangulat kétségtelenül egyik erénye ennek a programnak. (A „drámások” szerint persze ez így természetesen...) „Nagyvárad az erdélyi drámapedagógiai képzés fővárosa néhány napig” – írta a rendezvényre küldött levelében Pető Csilla, volt nagyváradai tanfolyagelölő. Én meg azt hiszem, hogy nem is csak néhány napig...

Az alábbi interjúkban a mostani rendezvény szervezői, foglalkozásvezetői és résztvevői közül szólnak meg néhányan.

Rusz Csilla főszervező (nagyváradai Szacsavay Imre Általános Iskola, tanítónő, drámapedagógus)

– Milyen céllal szervezitek meg évről-évre a drámapedagógiai napokat?

– Szeretnénk olyan élményt nyújtani, amely ideig-óráig háttérbe szorítja a pályához lassan automatikusan tapadó reménytelenséget és fásultságot.

– Milyen szempontokat követtek az előadók/foglalkozásvezetők meghívásakor? Az idén miért éppen rájuk esett a választás?

– Ha elmegyek egy konferenciára, továbbképzésre, az előadások mellett figyelem az embert is, aki tanít. Kicsit a megérzéseimre is hagyatkozom, amikor mérlegelek: hogy kell-e a romániai magyar pedagógusoknak ez az előadó, ezzel az előadással? Ritkán hívok

„Lehet a színház eszközeivel való nevelésként emlegetni, lehet komplex személyiségfejlesztésként felfogni. Van, aki a szocializációs zászajára tűzi, más a zeneiséget hangsúlyozza, van, aki az irodalmat. A dráma jelentheti a cselekvő emberek utánzásán keresztül történő nevelést, oktatást.”

olyan embert, akit én még nem láttam tanítani. De ha a szakmabeli barátaim ajánlanak valakit, megbízom bennük. Először volt nálunk Székelyné Magyarai Nóra, az Egri Pedagógiai Intézet munkatársa, vele Csíkszeredában találkoztam a Bolyai Nyári Akadémián. Tetszett az előadása, a személyisége. Első szóra elfogadta a meghívásunkat, s *A fejlesztő értékelési lehetőségei* címmel tartott plenáris előadást. Dósa Zoltán, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem docense szintén először volt az Országos Drámanapokon, de Dolmány Mária, a Magyar Drámapedagógiai Társaság elnökszónya és Tóth Orsolya kecskeméti kollégánk is. A többiek – Kovács Andrásné Rozika néni, Előd Nóra, Józsa Katalin, Kunné Darók Anikó, Achs Károly, Török László, Ruja Ildikó – már voltak rendezvényeinken. A program összeállításánál arra is figyelek, hogy a drámapedagógia alkalmazása, az interaktív órák mellett legyenek pszichológiai, pedagógiai, módszertani ismereteinket gyarapító plenáris előadások is.

– A Partiumi Keresztény Egyetem partner-, sőt befogadó intézmény lett. Egyetemi

szinten is elismeréssel nyugtázzák azt, amit csináltak...

– A PKE részéről kapott segítség valóban elmondhatatlan. Valószínű, hogy értékeli a civil kezdeményezést, hiszen János-Szatmári Szabolcs rektor úr erkölcseileg és anyagiilag is támogatta rendezvényünket, a Romániai Magyar Pedagógusszövetséggel együtt.

– Túljelentkezés volt. Tehát értékeli, szeretik a résztvevők azt, amit kapnak. Szerinted miért?

– Leginkább azért jönnek, mert olyan eszközt kapnak a kezükbe, ami oly gyakorlati, hogy már alig várják, hogy kipróbálhassák másnap az iskolában. Talán azért is jönnek, mert arra is odafigyelünk, hogy szellemüket, testüket, lelküket is ápoljuk. Ezek nem üres szlogenek, ezek a szempontjaink, céljaink.

Kunné Darók Anikó foglalkozásvezető (jászberényi Központi Óvoda, szakmai vezető)

– A tavalyi Országos Drámapedagógiai Napokon a magaddal hozott gazdag eszköztárral és azok drámapedagógiához kapcsolt alkalmazási lehetőségeinek bemutatásával kápráztattál el, most nagy-szerű foglalkozást tartottál egy-egy nagyváradai első kiscsoportnak. Talán már el sem képeled az életet drámapedagógia nélkül... Azok kedvéért, akik csak most próbálgatják a módszert, kérem, foglalj össze, miként segíti a gyermek fejlődését a drámapedagógia?

– A pedagógusok sok oldalról közelítik meg ezt a módszert. Jó példa volt ennek bemutatására a váradai találkozás. Lehet a színház eszközeivel való nevelésként emlegetni, lehet komplex személyiségfejlesztésként felfogni. Van, aki a szocializációs zászajára tűzi. Van, aki a zeneiséget hangsúlyozza, van, aki az irodalmat. A dráma jelentheti a cselekvő emberek utánzásán keresztül történő nevelést, oktatást. Véleményem szerint a dráma ez mind együtt. Martin Esslin gondolatait veszem kölcsön annak kifejezésére, amit én igyekeztem közvetíteni a váradai foglalkozásommal: „a drámát tekinthetjük a gondolkodás, a

megismerés eszközeként, melynek segítségével absztrakt elképzeléseket konkrét emberi viszonyokra fordíthatunk le vagy fölvázolhatunk egy adott helyzetet és megvizsgálhatjuk következményeit.”

A gyermek fejlődése ebben a megváltozott pedagógiai helyzetben más jellegű és nem korlátozódik csak a befogadásra. A hagyományos tanár-diák-tananyag viszony is megváltozik. Folyamatos egymásra hatásokról, oda-vissza információkról beszélhetünk. „Növeli” a tanulót, a pedagógust és a tananyagot is. Teljesen megváltozik a tanuló viszonya, a versengés helyére az együttműködés lép. Megváltozik a pedagógia hangneme. Megváltozik a tanári, tanulói attitűd.

– *Látsz-e különbséget az erdélyi és a magyarországi pedagógusok között? Szerinted melyek a legnagyobb kihívások mindkét csoport számára?*

– Drámajáték vezetése különleges pedagógust követel. Mire gondolok? Lélekjelenlétre, kreativitásra, intuitivitásra, empátiára, humorra, tervezőkészségre, pszichológiai, pedagógiai, módszertani felkészültségre, hitelességre, gyors alkalmazkodásra és helyzetfelismerésre, rátermettségre. Ez az igazi kihívás. Nincs különbség.

– *Milyennek tartod a Váradon szervezett Országos Drámapedagógiai Napokat?*

– Legnagyobb értéke a jól szervezettség. Rusz Csilla csapata még 150 embert is tud szeretve terelni. De lehet, hogy az a legnagyobb értéke, hogy sokfelét mutat. Így mindenki talál hazavihető értéket. Volt igazi színházi szakember, volt alkalmazhatóság magyarórán belül. Iskolapéldáját láthattuk a zeneiség és a dráma kapcsolatának, egyetemi szintű előadásokkal fejleszthettük ismereteinket a plenáris előadásokon. Szabadidőben, táborokban alkalmazható játék kitaposott útján járhattunk, és még a kicsiknek szóló játékok is teret kaptak. Mi ez, ha nem dicséretes ötös?

Török László **Dafti foglalkozás-vezető (szabadszállási József Attila Gimnázium, magyar- és drámatanár)**

– *Magyar- és drámatanár, drámapedagógiai oktató, mentor vagy. Miért éppen drámapedagógia?*

– Talán a szó gyökere miatt: tenni, cselekedni. Az egész személyiséget szólítja meg, a teljes embert óhajtja bevonni valami teremtő aktusba. Már az első

„szímatok” alapján (húsz évvel ezelőtt) megéreztem, hogy ez mérhetetlenül (a szó szoros értelmében: megmérhetetlenül) többet, mást kínál, mint a legfőképpen lexikális reprodukcióra berendezkedett iskolai oktatás. Számos alapmondat ragadt meg azóta bennem. Most csak kettőt – hogy miért is izgalmas „drámásan” gondolkodni, részt venni tanulási helyzetek teremtésében.

„A diák aktív jelentésadó személyiség” – mondja Jonathan Neelands, az egyik alapkönyv írója. A dráma sok-sok izgalmas pillanatot ígérően számolja fel az egyirányú kommunikáció diákjának passzív befogadó szerepét. „A dráma: igaz ember bajban.” Egy másik klasszikus, Dorothy Heathcote sűríti ilyen zseniális módon egy mondatba a mindenkor dráma-kerettantervek jó pár fejezetét.

– *Mit tapasztalsz, milyen meg gondolásból vesznek részt a pedagógusok a drámapedagógiai szakmai képzéseken? Mennyire nyitottak a drámapedagógia felé?*

– Szerencsére nagyon elenyésző azon tapasztalataimnak a száma, amikor erőteljesen lehetett érezni, hogy az illetőt csak a tantervi penzum vagy az igazgatói utasítás hozta el a képzésre. Persze ez rögtön egy igazi „drámai” helyzetet jelentett: játékkal, érveléssel, mintákkal megtörni a jeget, bevonni, részessé tenni a kívüllálót, vagy, ha végképp nem megy, valami humánus alkut kötni egy tudásminimum érdekében. Van, akit önmagának, tárgyához való viszonyának megújítása sarkall; van, aki eszköztárát bővíteni jön, hogy szakórát, osztályfőnöki órát, szabadidő tevékenységet fűszerezhessen a drámával; van, aki a tantervbe épített drámaóra vezetéséhez akar képességeket elsajátítani; van, aki a színjátszó munkájához keres újabb módszereket; hosszan lehetne még e „motivációs levelet” folytatni. Egy biztos: nyitottság nélkül nem igazán lehet vagy talán nem érdemes e megnyilvánulásokra alapvetően építő módszeregyüttessel foglalkozni.

Zsíros Anikó **résztevő (nagyvárad-i Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium matematikatanára, nyolcadikos osztály osztályfőnöke)**

– *Mikor ismerkedtél meg a drámapedagógiával és miként alkalmazod oktató-névelő munkád során?*

– A drámapedagógiát lassan tíz éve ismerem. Akkor ismerkedtem meg az

egyik várad-i drámás szakemberrel, Bordás Andreával, egy iskolában tanítottunk. Ő mesélt először nekem erről a módszerről. Inkább az osztályfőnöki munkában használok, de vannak játékok, amelyeket át lehetett „konvertálni” a matematikára is.

– *Milyen meg gondolásból jelentkezel a várad-i Országos Drámapedagógiai Napokra?*

– Tulajdonképpen játszani jövök. Közben feltöltődöm, jó dolog a magyarországi tanárokkal és más drámásokkal találkozni. Számomra igazi feltöltődést jelent.

– *Jól tudjuk, egyes programokra elég nehezen mennek el a pedagógusok, itt meg túljelentkezés van... Szerinted mi ennek az oka?*

– Szerintem az, hogy itt konkrét gyakorlatokat, játékokat próbálhatunk ki, megéljük a mesét, a verset... Ha minket megérintenek ezek a dolgok, bizhatunk benne, hogy tanítványainkat is megérintik majd, ha így próbálunk rájuk hatni. Szerintem a gyakorlatiasság miatt jönnek a legtöbben.

A közeljövőben állítom össze diákjaim töprengő füzetének kérdéseit. Azt szeretném, ha ezáltal is jobban megismernék magukat, segíteni szeretnék nekik a fejlődésben, a megnyílásban, és természetesen a tanulásban. Ehhez is jól jöttek nekem az idei Országos Drámapedagógiai Napok.

Kalamár Mária **résztevő (csik-szentdomokosi Márton Áron Általános Iskola, igazgatóhelyettes, római katolikus hittanár)**

– *Először vettél részt a várad-i Országos Drámapedagógiai Napokon. Mi motivált abban, hogy jelentkez erre a képzésre?*

– Közeli ismerőseimtől hallottam a programról, és felkeltette az érdeklődésemet. Olyan élményszerűen meséltek a korábban itt megtapasztaltakról, hogy úgy éreztem, el kell jönnöm.

– *Valamilyen elképzeléseid, kisebb elvárásaid talán voltak a programmal kapcsolatban. Ezekhez képest mit tapasztaltál?*

– Elképzeléseim mindig vannak az embernek, de a résztvevők közötti kapcsolat és a szervezés minden elképzelésemet felülmúlta. Minden elismerésem és hálám Rusz Csilla szervezőnek. Az előadások változatosak voltak, az előadók pedig nagyszerű emberek, és ezt a szó

szoros értelmében értem. A Váradon töltött három nap komoly feltöltődést jelentett így, az év elején. Ebből hónapokon át tudok meríteni és a tanítványaimnak is átadni.

– Mely foglalkozások voltak a legmegnyerőbbek számodra? Miként tudod használni munkád során azt, amit Nagyváradon tanultál?

– Nem szeretném rangsorolni a foglalkozásokat. Mindenik tevékenység újszerű és hasznos volt nekem. Bízom abban, hogy az ott tanultakat hittan- és osztályfőnöki óráim során fogom

arcát mutatta ez a módszer, el tudunk mélyülni a játékban, egészen a boldog önfeledt együttlétig. Romantikusnak tűnhet, de szerintem mindenki erre vágyik. Érezni, hogy az élet szép és szeretetben lenni. Aztán voltam a 2012-es és az idei képzésen. Ezek a háromnapos drámázások már kevésbé összefüggőek, a csoportok is nagyobbak, nehezebben születik meg a katarzisz. De mindig volt még eddig olyan előadó, aki végtelen alázatával, jelenlevésével magával tudott ragadni, illetve másokat is, csak itt kevésbé közösségi az élmény a nagy létszám miatt.

• **Oldott hangulatú találkozás.** Balról jobbra: Kunné Darók Anikó, Rácz Imola, Török László Dafti, Rusz Csilla, Bordás Andrea, Debrenti Edit

használni. A csoporton belül kipróbált gyakorlatok már tapasztalatokkal is felruháztak. Az ott töltött minden pillanatért hálás vagyok a szervezőknek, és kívánok nekik minden jót, hogy ezt a jövőben is meg tudják szervezni.

Jagos Helén résztvevő (székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum, magyartanár)

– Milyen meg gondolásból veszel részt az évente megrendezésre kerülő Országos Drámapedagógiai Napokon? Mit jelent számodra ez a rendezvény?

– Nem érzem, hogy jó tanár lennék. A drámapedagógia segít abban, hogy jobban elérjem azokat a célokat, amiket magam elé ki szoktam tűzni. Hogy jobb tanár lehessenek... Most voltam másodjára ezen a képzésen, illetve egy négynapos, magyarországi tanároknak rendezett képzéssel kezdődött a közlebbi ismerkedésem a drámapedagógiával 2011-ben. Ez döntő volt, mert igazi

– Tanári munkádban miként tudod hasznosítani a programon tapasztaltakat/tanultakat?

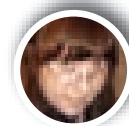
– Minden képzés után mintha egy forró kályhától felmelegedett volna a szívem, másképp kezdtem a tanítást, főleg szemléletében. A tananyag-közpon-túság lazulását említeném, már nem fontos a tanterv merev követése, inkább az élményszerzés kerül a középpontba. Az órák eleji vagy közbeni fáradtság oldására inkább improvizálok egy jég-törő játékot, mint máskor. Nem az öt-letek hiányában kell keresni azt, hogy máskor miért nem tanítok így, hanem a hangulat, az elkötelezettség hiányában. Drámásan tanítani csak drámás hangulatban lehet.

– Az idei rendezvényről mi újat viszel haza a tarsolyodban?

– Az idei képzésből két erős nyom maradt bennem. Ezeket más tanárkollégának is elmeséltem már, mert

így terjed talán a gondolat, másokat is „megfertőz”. Az egyik Kunné Darók Anikó foglalkozásán hangzott el a gyerekekkel való játék közben. Megkérdezte Anikó, hogy mi legyen a következő lépés, mit tegyenek a szerepben. Volt egy didaktikailag kedvezőbb lehetőség és egy másik, számomra kevésbé érdekesnek tűnő lehetőség. Mindkettő a gyerekek ötlete volt. Nem az volt a meglepő, hogy a gyerekek a másik lehetőséget választották, hiszen naponta szembesülünk ezzel, hanem ahogyan Anikó fogadta ezt a döntést: hatalmas lendületet vett, mert amúgy most ők lovagoltak, és „lóra” kiáltással indultak megvalósítani a tervet. Nem volt egy másodperc kizökkenés sem, a mese nem tört meg attól, hogy döntést hoztak, senki nem ért rá töprengeni, hogy jó volt-e a döntés. A játékban tényleg minden döntés jó, és ha nem, akkor sincs baj, mert bármikor hozhatunk újabb döntést. Azzal, hogy Anikó a gyerekek döntését választotta, a biztonság vált tapinthatóvá ezen a foglalkozáson. A gyerekeknek meg kell tapasztalni a tanárral való játék biztonságosságát. Az iskolai cselekvésből rettenetesen hiányzik a bizalom.

A másik éles pillanat Achs Károly előadásán volt. Sajnos csak két csoportnak tartott foglalkozást. Nehezen elmesélhető... Meg tudta mutatni azt, hogy minden mulandó. Hogy a szülinapi torta és a paplanos ágy a második világháború idején fogságban élő kisfiúnak nem létező valami, csak képek segítségével próbálja az apja kialakítani a fogalmukat, nekünk pedig valóság, de mesét kellett róla kitalálnunk. Ez a két pólus az előadás végére lett szembeállítva bennünk. Hihetetlen ereje volt az ütköztetésnek. A megfosztottság és a birtoklás titkát érthettük meg, és a birtoklás alázatát idézte elő bennünk. Károly tanítványai fogalmazták meg egy kisfilmben, hogy a dráma lényege az, hogy gondolkodni tanít. A képzés arra is felhívta újra a figyelmünket, hogy egész társadalmak jövőjét meghatározza az, hogy miken gondolkodunk. Hogy tanárként milyen gondolkodásra neveljük a gyerekeinket.

OSZVÁTH JUDIT

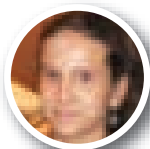
„Derűsnek és titokzatosnak látom az újévet”

Mit vársz az újévtől – kérdeztük a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium 7. A osztályos diákjaitól.

Az újévben sokkal jobb akarok lenni, mint eddig. Akiket megbántottam 2012-ben, azokkal ki akarok békülni 2013-ban.

Soó Artúr

Azt várom, hogy az osztály még ennél is összetartóbb legyen és vakációban is többet találkozzunk. Szerintem nagyon jó lesz a 2013-as év, sok koncertre fogok eljutni.

Drohobeczky Orsolya

Remélem, a következő tanév jobb lesz, mint az előzők. Nem szeretnék összeveszni a barátaimmal, vagy azokkal az emberekkel, akik számitanak rám, főleg azokkal nem, akik életet adtak nekem.

Táncz-Bernát Orsolya

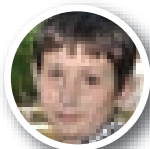
Azt várom az újévtől, hogy legyen pont olyan jó, mint a tavalyi. Köszönöm azt, hogy eddig is támogattak a barátaim, és remélem, hogy ezután is fognak. Továbbra is szeretnék jó hangulatban bemenni az osztályba, és nevetni, nevetni sokat.

Farkas Ágnes Anna

Remélem, hogy sok jó jegyet kapok, több időm lesz a barátaimmal foglalkozni. Apukám más munkahelyet talál, hogy ne legyen ennyire ideges.

Kömöcsi Panna

Én 2013-tól azt várom, hogy jól teljen, tartson össze az osztály.

László Tamás

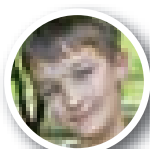
Nagyon nehéz és fárasztó lesz ez az év, ennek ellenére szeretném, ha több időt tölthetnék a szeretteimmel. Rohanunk, hajszoznak és már-már gépezetként élek. Néha a percnek szeretnék élni, elmosolyodni, szívni egy mély levegőt és továbblépni.

Finta Klára Enikő

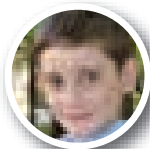
Nem fogna rosszul egy jobb jegyátlag, de a jegyátlag nem minden. Van elég barátom, már csak azt kell megtudnom, hogy kiben bízhatok meg.

Tulkos Tamás

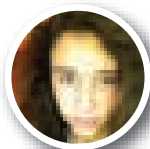
Remélem, hogy minden álomom valóra válik és nem fogok búsulni.

Kiss Attila

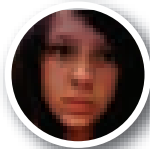
Én azt akarnám, hogy az újévben is ugyanilyen boldogok vagy még boldogabbak legyünk.

Kálmán Sándor

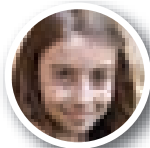
Kihívásokat várok. Erőt, hogy megoldást találjak a problémákra. Optimista vagyok és makacs. Azt szeretném, hogy legyen amiért, akiért és akivel harcolnom. A barátaim mellettem állnak majd, tudom. Egyeseket el kell engednem, másokat befogadok.

Nagy-Betegh Kamilla

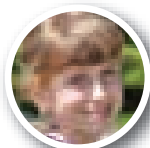
A jövő évtől azt szeretném, hogy továbbra is jól egyezzek a barátaimmal. Legyek boldog és továbbra is jó legyen a családban a hangulat.

Németh Orsolya

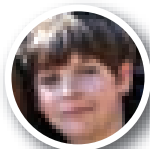
Remélem, a jegyátlagom legalább annyira jó lesz, mint eddig, vagy még jobb. A tavalyi év nagyjából a szórakozásról szólt, szeretném, ha az újévben az elejétől kezdve tanulnék.

Sánta Orsolya

Azt szeretném, hogy az osztály hangulata jó és összetartó legyen idén, és a barátaim, szeretteim maradjanak mellettem, még a nehéz pillanatokban is.

Siklodi Lilla

Én az újévet derűsnek és titokzatosnak látom. Remélem, hogy az osztály lelke melegebb és kedvesebb lesz az eddiginél, és hogy új barát-ságok kezdődnek (egyeseke befejeződnek).

Bogdán Farkas

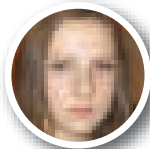
Azt várom, hogy jobb jegyeim legyenek és hogy megértőbbek legyenek az emberek. Szeretném, ha sikerülnének a terveim és hogy legyen egy barátom, akinek nevét nem mondom. Remélem, legalább egyszer büszkék lesznek rám a szüleim.

Nagy Szilárd

Ez az év érdekes lesz, az biztos. Igazából kíváncsi vagyok, hogy milyen lesz. Azt szeretném, hogy sokat lehessen a barátaimmal, és az év minden napját ki szeretném élvezni.

Mátó-Székelly Orsolya

Azt várom, hogy az osztály összetartóbb legyen, jól tanuljak. Azt hiszem, ez az év izgalmas lesz. Remélem, nyáron eljutok a tengerre, Amerikába, Floridába az unokatestvéreimhez.

Hancz Bea

Az egészséges testtudat kialakítása iskoláskorban

Nemcsak a diákoknak, de a szülőknek is érdemes lenne olvasniuk az önismeretről: lényeges lenne, hogy minél jobban megismerjék önmagukat, felfedezzék erős oldalait, gyengéiket, és szembe tudjanak nézni hiányosságaikkal, ki tudják javítani hibáikat, rossz szokásaikat.

Búvárkodás önmagunkban

Kedves Diákok! Az iskolában sok mindent megtanítanak nektek, csak saját magatokat nem. Sokszor rá kell éb-

egy kicsit magunkba kell szállnunk, mintegy búvárkodnunk önmagunkban, saját haladásunk érdekében.

Az önismeretet befolyásoló tényezők

Sokszor feltehetjük a kérdést: ki is vagyok én? Milyen a testem? Milyen vagyok és mit akarok? Milyenek a képességeim a saját és mások (például tanárok) véleménye szerint? Lássuk, mit mond az *Önismereti Fogalomtár* ezzel kapcsolatban. Az önismeret

az ember kritikai megítélése önmagáról, képességeiről, tevékenységéről, magatartásáról. Ez a sok „ön” mind mi vagyunk. Az önértékelés valójában értékítélet, amelyet önmagunkról fogalmazunk és hosszabb ideig fenntartunk. Az önmagunkkal kapcsolatos érzelmeinket, értékítéleteinket foglalja magába, és énfelfogásunkhoz hasonlóan a társas összehasonlítástól függ. „Az önnevelés, önfejlesztés az egyén önmagára irányuló, tudatos, rendszeres munkája annak érdekében, hogy kiküszöbölje bizonyos hibáit, és olyan pozitív tulajdonságokat alakítson ki önmagában, amelyek megfelelnek a társadalom követelményeinek és személyes életterének” – írta A. G. Kovaljov személyiséglélektannal foglalkozó szakember. És most a szülők felé fordulva is feltehetjük a kérdést: ki ismeri igazából önmagát? Testi jellemzőit, erős oldalát, tehetségét, hibáit, gyengeségeit (melyekre a gyerekek legtöbbször felfigyelnek és utánozzák)? A manapság oly divatos önismereti tréning valóban hasznos lehet, mert érdekes gyakorlatok révén mintegy szembefordít önmagunkkal, felfedező útra visz, amely önmagunk reális megismeréséhez vezethet. Ha ez valamennyire sikerül, gyerekeinket is jobban megismerjük, az egyes folyamatokat önmagunkból kiindulva jobban megértjük, önismeretüket fejleszthetjük. „Testünk egy adattár. Rólunk, énünkről, a tapasztalatainkról. Általa megérthetjük a világot, embertársainkat és önmagunkat is. Testünk elárulja, kik vagyunk, milyen a természetünk? Lehetséges-e, hogy vállalt életfeladataink, karmánk be van kódolva testünk alakjába?” – írja Nánásiné Lókodi Andrea író, természetgyógyász, metafizikai terapeuta *Testtudat, térkép önmagunkhoz* című, 2008-ban megjelent könyvében. A testséma működése nem örökletes adottságunk, de a megszületés pillanatától alakul ki: nem tudatosan és fókuszatosan. Feldolgozza, rendszerezi és tárolja a saját testünkéből és a külvilágból érkező információkat, ingereket. E feldolgozórendszer alapján létrejön

Fotó: GERCELY SZILÁRD

- **Testnevelés, testtudat.** Ki kell alakítani a diákokban az összpontosításra való képességet

rednünk, hogy nem ismerjük eléggé önmagunkat, nem bízunk eléggé képességeinkben, nem tudjuk pontosan, hogy mit szeretnénk elérni az életben, azt sem, hogyan oldjuk meg helyesen a különböző problémákat, hogyan viselkedjünk a különböző (kritikusnak mondott) helyzetekben. Nem tudjuk érzékelni testi funkcióinkat, nem alakul ki bennünk a helyes testtudat, testséma önmagunkról, s ha megfigyeljük a felnőtteket, tapasztalhatjuk, hogy ők is ezekkel a problémákkal küzdenek. A befele fordulás, magunk reális szemmel való megfigyelése tulajdonképpen nem igényel ördöngösséget, sok időt, csak

tulajdonképpen az önmagunkról alkotott kép, önmagunkról való tudás. Énkép, amit az ember elképzel magáról. Az „én” fogalma, az énről való tudásunk, önmagunkkal kapcsolatos ismereteink, amelyek egyidejűleg foglalják magukba testi énünket, szociális, különböző csoportokban betöltött szerepeinket, vágyainkat, értékrendszerünket. Alakulását a szülők, társak, tanárok visszajelzései és az egyéni tapasztalatok (siker- és kudarcélmény, jutalmazás és büntetés módja) határozzák meg. Az önértékelés az önismeret alapja, folyamatos önmegfigyelésen és önellenőrzésen alapul,

a test idegrendszeri háromdimenziós modellje, egy belső térkép saját testünkéről és a mozgásos eszközeinkről. Ahhoz, hogy a térben helyesen tájékozódjunk, egyensúlyunkat fenn tudjuk tartani a különböző mozgások végzése közben, pontos testséma szükséges.

„Ugye, milyen ügyes vagyok?”

A gyermek fokozatosan rájön, hogyan használhatja a testét a különböző szituációkban. Megtanulja, hogy bizonyos tevékenységek során mit tegyen és hogyan tegye azt. Az alapvető mozgásminták gyakorlása közben a kicsik már pár hónapos korukban felfedezik testüket. Nézegetik, megfogják, szájukba veszik kezüket, lábukat. A kellemes testi élmények azt éreztetik a gyerekekkel, hogy szeressen a saját bőrében élni. Az óvodás és iskolás gyerekeknél előfordul, hogy még nem alakult ki az életkornak megfelelő testséma. Ha súlyosabb a zavar a testséma fejlődésében, akkor látványos a mozgásban az összhang hiánya, a rendezetlenség. Ilyenkor javasolják a szakemberek a mozgásterápiával összekapcsolt

„Az »én« fogalma, az énről való tudásunk, önmagunkkal kapcsolatos ismereteink, amelyek egyidejűleg foglalják magukba testi énünket, szociális, különböző csoportokban betöltött szerepeinket, vágyainkat, értékrendszerünket. Alakulását a szülők, társak, tanárok visszajelzései és az egyéni tapasztalatok (siker- és kudarcélmény, jutalmazás és büntetés módja) határozzák meg.”

testsémafejllesztést. Harmadik életévére a gyerekekben a szociális én kialakulásával párhuzamosan kialakul, hogy a testiséggel kapcsolatos pozitív tulajdonságokkal jellemezze önmagát: „ugye, milyen ügyes (erős) vagyok”? 5-6 éves korában még mindig túlértékeli testi képességeit, énképe is eszményi. Az iskoláskori önjellemzésben már a társas kapcsolatok következményeként jelennek meg a különböző

tulajdonságok, itt fontos szerepet kap a kompetenciák felsorolása. Ebben a korban erős a felnőtteknek való megfelelés vágya, a motiváció, hogy valamilyen ügyes legyen a gyerek. Ekkor az önértékelés már egyaránt tartalmaz pozitív és negatív jelzőket.

Testi és tudati folyamatok harmóniája

Oláhné Mednyánszki Krisztina természetgyógyász *A test és tudat kapcsolata, a pszi és természetgyógyászat, a vagy pszichoszomatikus összefüggésrendszer* című szövegében írja: a testi és tudati folyamatokat nem választhatjuk el egymástól, hiszen összefüggő, komplex rendszerként működnek és hatnak egymásra. Ezt az összehangoltságot fejezi ki az orvostudomány a pszichoszomatika fogalmával, amely nem más, mint a pszichés tudati folyamatokra adott szomatikus, azaz testi reakciók, betegségek gyűjtőfogalma. „Ha valaki nem akarja érezni az érzéseit, akkor a testét fogja érezni. Rengeteg betegség, fájdalom akkor keletkezik, ha nem akarjuk érezni az érzéseinket” – mutat rá Feldmár András magyar származású kanadai pszichológus, pszichiáter. Egy másik híres megállapítás erre vonatkozóan Iuvenalis ókori római szatirikus költőtől származik: „Orandum est ut sit mens sana in corpore sano” („Azért kellene imádkozni, hogy ép testben ép lélek lakozzék”). Ez nem más, mint az évszázadok óta érvényes törekvés a harmóniára, a mértékletességre, a kiegyensúlyozottságra.

Önismeret-fejlesztő módszerek

A gyereket egyaránt érintik kellemes és kellemetlen testélmények, ezek alakítják testképe fejlődését. A testséma rányomja bélyegét a gyermek megismerő tevékenységeire, amelyeken keresztül a világot felfedezi és felépíti saját személyiségét. A testtudat hiányosságai tükröződhetnek gyermekrajzokon is (például lemaradnak a rajzról bizonyos testrészek, túl nagy, esetleg igen apró méretűek). A testrészek hiányát indokolhatja is a gyerek: „nem rajzoltam le, mert nem szép” – vagyis nem elégedett vele. Hogyan segíthetünk gyermekeinknek az egészséges testtudat kialakításában? Hogyan fejleszthetjük önismeretüket, önértékelésüket, hogy pozitív irányba haladjanak, hogy testükkel azonosulni tudjanak, elfogadják annak

hiányosságait, értékeljék képességeit? E tekintetben nélkülözhetetlen egyrészt a szakemberek, pszichológusok, szülők pozitív hozzáállása, segítése, reális, de pozitív irányú visszajelzése, másrészt a diák belső útja, befele fordulása, melyet saját haladása, érvényesülése érdek-

„Fontos, hogy a figyelmet ráirányítsuk a mozgásra, az alapvető funkciók érzékelésére is, és az egészséges éntudat kialakításában nagy szerepe van a mozgásutánnak (társak utánnak, tükrös gyakorlatok a mozgásban) a gondolatok összpontosításának, a helyes testtartásnak.”

ben tesz. Ugyanakkor nagyon fontos a változatos, sokrétű mozgásfoglalkoztatás, koordinációfejlesztés, a sikerélmény megtapasztalása, a tudatos, ellenőrzött munkavégzés is. Ezen kívül fontos, hogy a figyelmet ráirányítsuk a mozgásra, az alapvető funkciók érzékelésére is, és az egészséges éntudat kialakításában nagy szerepe van a mozgásutánnak (társak utánnak, tükrös gyakorlatok a mozgásban) a gondolatok összpontosításának, a helyes testtartásnak. Fontos, hogy a pedagógus és a szülő ráirányítsa a figyelmet a helyes állás, ülés, járás kialakítására, a mozgáscelekvések tudatosítására. A testnevelő tanár feladatai közé tartozik, hogy kialakítsa a diákban, hogy például futás közben figyeljen a légzésére, arra, hogy ilyenkor vagy szaladás után hogyan reagál a szív, mennyi a pulzusszám? Lényeges a fáradtság leküzdése az állóképességi mozgásfeladatoknál, koncentrációs légzőgyakorlatok végzése, a feszítés és lazítás közötti különbség érzékelése a különböző gyakorlatoknál, és még sorolhatnánk. Íme az egészséges testtudat, önismeret, önértékelés kialakításának egyszerű és kézenfekvő módszerei, amelyeket ajánlatos gyakoroltatni az iskolás gyermekekkel. Ezek a módszerek nem igényelnek nagy időráfordítást, de ha a pedagógus beépíti az órába, máris felhívja a figyelmet a fontosságukra.

BOGDÁN EMESE
a csíkszeredai Nagy
Imre Általános Iskola
testnevelés tanára

A székesváros Benedek Elek Pe

Az idén nyolcvanhat éves székesvárosi tanító-képző mai hivatalos neve Benedek Elek Pedagógiai Líceum. Az iskolaváros központjában, a Patkóra néző Mária Valéria műemléképületben és a mögötte található, 2002-ben átadott ingatlanban jelenleg 473 diák, 42 pedagógus, 7 pedagógiai kisegítő személy és 8 tagú személyzet tevékenykedik. Elemi tagozatunk step by step alternatív rendszerével egyedülálló a városban, általános iskolai tagozatunk pedig hagyományos.

Pécsi Pedagógiai Líceum

Középiskolai szinten a névadó pedagógia szak két változatán – tanító- és óvóképző, kisgyermeknevelő –, valamint a természettudományok–angol tagozat kétnyelvű osztályaiban tanulhatnak a diákok. Az iskola felszereltsége minden követelményt kielégít, eredményeink átlagon felüliek. A tavalyi érettségi vizsgán iskolánk diákjai 95%-ban sikeresen teljesítettek. Ilyen értelemben azt is mondhatjuk, hogy intézményünk az iskolaváros legjobb iskolája...

FOTÓK: IFJ. HAÁZ SÁNDOR

Andy Hockley Csíkszeredában élő angoltanár a román nyelv oktatásáról

Miért nem tudnak románul a székelyföldi gyerekek?

A székelyföldi magyarok román nyelvtudásáról, pontosabban arról, hogy miért is nem tanulnak meg az ottani magyar gyerekek románul, egy Csíkszeredában élő angol, Andy Hockley oktatási szaktanácsadó írta meg véleményét a blogjában. Az írást idézte a román sajtó is január közepén. Az *Adevărul* című lap honlapján például a Hockley véleményét idéző újságíró a következőképpen teszi fel a kérdést: panaszkodunk, hogy a székelyföldi magyarok nem tudnak románul, de vajon tényleg érdekel bennünket, hogy MIÉRT van ez így? A Csíkszeredában élő angoltanár véleményére azoknak a figyelmét szeretné felhívni az írás, akik valóban szeretnék megismerni a probléma gyökerét – ítékezés helyett. Hockley, aki tanárként tevékenykedett, több mint kilenc éve él Csíkszeredában, és székely gyerekek édesapjaként is ismeri a román nyelv-oktatás problémáját. Mint írja, kislánya próbál megtanulni románul és sikerül is neki – az oktatási rendszer ellenére.

Jelentésbeli vonatkozások

„A hazai oktatási rendszer egyik nagy problémája az ország lakosságának csak egy részét érinti, de hatalmas vitákat kavart: ez a román nyelv oktatásának ügye. Pontosabban az, ahogyan

„Itt azonban egy szemantikai dolgot kell tisztázni, mégpedig azt, hogy azoknak a gyerekeknek, akiknek az anyanyelve például a magyar, a románt második nyelvként kellene tanulniuk. [...] Második nyelv ebben a kontextusban nem jelent sem másodrendűt, sem pedig alacsonyabbrendűt.”

a román nyelvet oktatják azoknak, akinek nem anyanyelve. A probléma a csíkszeredai gyerekek legnagyobb részét érinti, és közéjük tartozik a kislányom is” – írja az édesapa. Leszögezi, meggyőződése, hogy az ország minden állampolgárának kell tudnia románul, és ez többé-kevésbé tagadhatatlan. Itt azonban egy szemantikai dolgot kell tisztázni, mégpedig azt, hogy azoknak a gyerekeknek, akiknek az anyanyelve például a magyar, a románt második nyelvként kellene tanulniuk. Hozzáteszi, természetesen nem mint idegen nyelvet, hiszen a román nem idegen a székelyföldi gyerekek számára. A másik jelentésbeli, tisztázandó vonatkozás nem más, mint az, hogy második nyelv ebben a kontextusban nem jelent sem másodrendűt, sem pedig alacsonyabbrendűt, egész egyszerűen csak a sorrendre utal, amelyben ezek a gyerekek a nyelveket tanulják – fogalmaz Hockley. Kitér arra is, hogy azok a nagy-britanniai vagy egyesült államokbeli gyerekek, akiknek nem az angol az anyanyelvük, második nyelvként sajátítják el és senki nem veszi zokon a megnevezést. Ezért írásban a román nyelvet „második nyelvként” fogja megjelölni, annak a kifejezésnek a helyettesítésére, hogy „román nyelv azon román gyerekek számára, akiknek nem a román az anyanyelvük”. „Felnőttkorom nagy részében idegen nyelv-tanárként dolgoztam, sőt, mostanában is tanítom az angol nyelvet, úgyhogy tudok valamennyit arról, hogyan működik a nyelvtanítás és -tanulás” – fejt ki. Jelenleg a hazai oktatásban tanuló összes gyereknek ugyanazt a tananyagot kell megtanulnia ugyanazon curriculum szerint (kivételt képeznek bizonyos tantárgyak vagy például az idegen nyelvek oktatásában is vannak különbségek). De minden diáknak ugyanazon tananyag szerint kell tanulnia a román nyelvet, azoknak is, akiknek anyanyelvük, és azoknak is, akiknek nem. Nacionalista struccpoli-

tika: hunyjunk szemet afelett, hogy a gyerekek ezen két csoportjának különbözőek a szükségletei és hogy más-más alapállásból indulnak, amikor elkezdik tanulni a románt. Emögött az a logika húzódik meg, hogy „ha ugyanabban az oktatásban részesítjük őket, akkor mindannyian jó románokká válnak”. Közben meg ennek pont az ellenté-

Foto • TÓTH ORSOLYA

• „A gond az, hogy a rendszer nem teszi lehetővé, hogy azt a metodológiát és megközelítést alkalmazzák a román nyelv tanításakor is, amit az idegen nyelvek tanításakor használnak.”

te történik. Azok a gyerekek, akiknek második nyelvként kellene tanulniuk a románt, egy számukra teljesen alkalmatlan tananyagban találják magukat elvesztetten.

Irodalom, nyelvtan, archaikus szövegek

„A kislányomnak román irodalmat kell olvasnia, ráadásul olyan szövegeket, amelyeket nem is mai, hanem archaikus nyelven írtak. A nyelvtan,

amelyet tanulnak, meg van terhelve metanyelvvel, és gyakorlati szempontból alig van haszna. Röviden: a nyelvet nem kommunikációs eszközként tanítják a gyerekeknek, hanem irodalmi nyelvként, amelyet elemezniük kell” – fogalmaz Hockley. Mint írja, ezeknek a szövegeknek természetesen van értelmük a legtöbb román gyerek számára (bár személy szerint nincsen meggyőződve arról, hogy egy 12 éves gyerek számára Creangă írásai olvasmányértékkel bírnak, de ez más lapra tartozik). Kislánya sokszor sírt amiatt, hogy nem érti, amit tőle kérnek, órákba telik, amíg elolvas egy oldalt egy regényből, és önmagát hibáztatja, amiért nem tudja teljesíteni azt, „amit nem lenne szabad tőle elvárniuk”. És ő az osztály legjobb diákjai közé tartozik, motivált és jól boldogul románórán, az oktatási rendszer ellenére. Mint az édesapa fogalmaz, nagyon büszke a kislányára, a gyerek nyelvtanulási képességére, de olykor elfacsarodik a szíve, amikor látja. Így járnak mindazok a gyerekek, akiknek nem második nyelvként tanítják a románt. Mert ahelyett, hogy megtanulnák a nyelvet, tulajdonképpen azt tanulják meg, hogyan küzdjenek egy vizsgarendszerrel ahhoz, hogy jó eredményt kapjanak. És mindennek a teteje – írja Hockley –, hogy ennek a rendszernek az a célja, hogy a gyerekek helyesen beszéljenek románul, mire befejezik az iskolát, hogy teljes

Fotó • FARKAS ENŐD

- „A kislányomnak román irodalmat kell olvasnia, ráadásul olyan szövegeket, amelyeket nem is mai, hanem archaikus nyelven írtak.”

gekre, amelyekkel a román érettségien szembesülnek ezek a diákok, akiknek végső jegyét befolyásolja ez a vizsga. A román nyelv oktatásának ez a módja ugyanakkor azt is befolyásolja, hogy a diákok miként tudják majd elsajátítani az állam nyelvét – lényeges ez, tekintetbe véve, hogy erre a tudásra nagyon nagy szükségük lesz.

Goga-vers és kudarcélmények

Andy Hockley a román nyelv tanításának fonákosságairól szólva példaként említi, hogy székelyföldi ismerősei, akik kiköltöztek Magyarországra, 11 és 13 éves gyerekekkel együtt hazatértek. Mivel a gyerekek Magyarországon nőttek fel, természetesen egyáltalán nem tudtak románul, de mivel itt kell iskolába járniuk, tanulnak románul. Egy alkalommal, néhány hónappal hazatelepedésük után, az anya megkérdezte a kisebbik gyereket, hogy mit tanultak románból azon a héten. A gyerek pedig elkezdett szavalni egy eléggé hosszú Octavian Goga-verset. Szórol szóra el tudta mondani a szöveget elég jól, de nem értett a versből egy kukkot sem. „Ebből a példából kiindulva gondolom, világos, hogy egy nyelvet nem így kell tanítani. Ugyanakkor ennek az egésznek vannak más mellékhatásai is. Azoknak a gyerekeknek, akiknek második nyelvként kellene tanulniuk a románt, kudarcélményben

van részük, ami megnehezíti az életüket és akadályozza a fejlődésüket, de ezenkívül ez az oktatáspolitikai általában a román nyelvvel szembeni ellenszenv kialakulásához vezethet, hiszen ez lesz a diákok számára a legtöbb problémát okozó tantárgy. És ez az a helyzet, amely bizonyos esetekben hangsúlyosabbá teszi a nacionalista érzelmeket, amelyeket a szülők vagy a kollégák sugallhatnak. Az érzelmek pedig radikális nézeteket alakítanak ki a gyerekekben” – írja Hockley. Az angoltanár, aki eddig már több mint tíz országban lakott, úgy fogalmaz, a probléma következményei ekképpen túlmutatnak az adott gyerek eredményein és kudarcain, és még mélyebb töréseket okozhatnak a társadalomban. Nem arról van szó, hogy a romániai oktatási rendszer ne lenne képes nyelvet tanítani – hiszen például rengeteg fiatal beszél nagyon jól angolul, franciául, németül, olaszul és más nyelveken. A gond az, hogy a rendszer nem teszi lehetővé, hogy azt a metódológiát és megközelítést alkalmazzák a román nyelv tanításakor is, amit az idegen nyelvek tanításakor használnak. A vak is látja, hogy a rendszer megváltoztatására van szükség, de felmerül a kérdés: miért nem változott meg semmi ebben a vonatkozásban?

K. J.

„Egy alkalommal, néhány hónappal hazatelepedésük után, az anya megkérdezte a kisebbik gyereket, hogy mit tanultak románból azon a héten. A gyerek pedig elkezdett szavalni egy eléggé hosszú Octavian Goga-verset. Szórol szóra el tudta mondani a szöveget elég jól, de nem értett a versből egy kukkot sem.”

mértékben beilleszkedhessenek a társadalomba. És ez elégedettséggel töltené el mindenkit – ha ugyan nem az a célja a rendszernek, hogy szándékosan hátrányos helyzetbe lökje ezeket a gyerekeket. Ebben az esetben sikerrel jár – gondoljunk csak azokra a nehézsé-

„Vegyenek részt a versenyeken, de csak módjával”

Minden tanév második felében olyan sok versenyt szerveznek, hogy a jó tanulók már azt sem tudják, melyikre iratkozzanak fel. Tanáraik felkérlik, hogy vegyenek részt, mert esélyeseknek tartják őket, a szülők is biztatják gyerekeiket, mert bíznak bennük. Többnyire szorgalmas és okos sőt, tehetséges, tanulók jelennek meg a versenyeken, akik több mint valószínű, hogy meg fogják találni a helyüket az életben, akár részt vesznek a versenyeken, akár nem. Ők a társadalom, a város/falu, az iskola és a család büszkeségei.

pluszfeladatok mellé, egyre többet követelnek tőlük.

Mit nem vesznek észre a pedagógusok és a szülők? Hogy a gyermekek a napi 5-7 órás iskolai program és a szokásos házi feladat elvégzése után még előveszik a könyvet-füzetet, melyekkel felkészülnek a közeledő versenyre. Néha-néha nem is árt egy kis erőfeszítés, mondanánk, hasznukra válhat. De mi van akkor, ha minden második héten meg kell jelennie a diáknak egy-egy versenyen? Mikor pihen? Mikor mozog a levegőn? Mikor találkozik barátaival? Mikor jár a hobbijai után? Az oktatási

előtt nem tesz jót neki, hogy a befektetett energia a legtöbb esetben nem térül meg, hogy közben más tantárgyból lemarad és rövid időn belül azt be kell pótolnia. És gondoljunk a kudarcra is. Mert nem nyerhet mindenki, ettől verseny a verseny.

Ha nem sikerül a dobogós hely, a gyerek keserű szájjal marad, vádolja magát, a tételtészítőt, a javítókat, a tantervet stb. A kisebb gyereket könnyebben meg tudják győzni, hogy versenyre álljon, a nagyobbakat már nehezebben. Ők már szétnéznek az internetes, stresszmentes versenyek után,

- **Hajtás, versengés.** „Ha nem sikerül a dobogós hely megszerzése, a gyerek keserű szájjal marad, vádolja magát, a tételtészítőt, a javítókat, a tantervet.”

A verseny bizonyos fókig jól tesz a gyermek fejlődésének, mert kevés az a gyerek, aki verseny előtt ne készülne fel, aki csak szerencsét próbálni megy. Tanáraik is buzdítják őket, plusz feladatokat adnak nekik, kiveszik óráról, hogy legyen idejük felkészülni. Különböző szakkönyveket is kézbe vesznek, megoldják az elmúlt évben kapott tételeket, hogy tudják, mi vár rájuk. A szülők meg vannak elégedve, hogy gyermekeik jó képességűek, hogy pedagógusaik reményt látnak bennük, hogy büszkélkedhetnek gyermekeik eredményeivel. Abban a reményben, hogy még jobban teljesítsenek és minél jobb eredményeket érjenek el, elküldik gyermekeiket pluszórákra, felkészítőkre, leültetik a

minisztérium rengeteg versenyt hagyott jóvá, hétköznapi és hétvégi egyaránt. Tehát részt venni egyik vagy másik versenyen teljesen törvényes. Azt is jóváhagyta, hogy pénzért szervezzék versenyeket, ezáltal éltetve néhány bel- és külföldi szervezetet. Sok az olyan verseny, melyre el kell utazni, esetleg a költségeket fel kell vállalni, a szállítást biztosítani, tehát a szülőnek ilyenkor ki kell nyitnia a pénztárcáját. Amit a pedagógus és a szülő is néha figyelmen kívül hagy, az az, hogy a gyereknek nem kell minden versenyen részt vennie, hogy egy-egy részvétel elégséges ahhoz, hogy a versenyszellemet fejlesszék, hogy az életben ilyen típusú versennyel valószínűleg nem fog találkozni, hogy az utazás, az izgalom és rettegés a verseny

melyeken komoly díjakat lehet nyerni, melyekről csak ők tudnak, melyek teljesen objektívek, melyeken, egy esetleges sikertelenség után, nem éri kudarc őket és amelyek már pályázatizúiek. Hisz ez a fajta verseny hasonlít manapság leginkább a mai felnőttek versenyére. Ha engem kérdeznek a gyerekek versenyztetésével kapcsolatban, akkor azt mondom, hogy igen, vegyenek részt, de csak módjával, csak ritkán és csak abból a tantárgyból, melyet a gyermek igazán szeret és nem a tanár vagy a szülő, hanem csakis a maga kedvéért.

BARTOLF HEDVIG
Hargita megyei
főtanfelügyelő

A moldáviai autonóm Gagaúziából érkezett tanárnő Kolozsvárra

„Meglepő a magyarok önszerveződési szintje”

Moldávia autonóm tartományából, Gagaúziából érkezett decemberben egy tanárnő és egy diák Kolozsvárra, tapasztalatcserére. Lidia Ostaş román szakos tanárnő a 150 000-es lélekszámú Gagaúz Autonóm Terület fővárosában, Komratban tanítja az állam nyelvére (moldávra) az orosz, bolgár és gagaúz gyerekeket. Látogatásának fő célja az volt, hogy kolozsvári magyar tanintézményekkel megismerkedve az erdélyi magyarok önszerveződési formáit odahaza népszerűsítse, modellnek javasolja. A Fehér Holló Újságíróklub meghívására érkezett küldöttség az Onisifor Ghibu Líceum magyar tagozatán tartott bemutató órát. A kérdések akkor kezdtek záporozni, amikor kitudt, hogy az 1994 óta autonóm Gagaúziában a moldáv (román) nyelvet kevesen beszélik, annak ellenére, hogy az alkotmány szerint Moldávia hivatalos nyelve a moldáv. „A tantárgyakat Gagaúziában oroszul tanítják, a gagaúz anyanyelvet és irodalmat nem komplex tantárgyként oktatják, hanem a kommunikációt elősegítő órák keretében. Nagy hiány van a moldáv nyelvet ismerő gagaúz szakemberekben, pedagógusokban, és ezért hárul fontos szerep azokra, akik beszélik a moldáv nyelvet. Jőmagam a galaci egyetemen képeztem tovább magamat, hogy a moldávot, vagy ahogyan külföldön nevezik: a román, líceumban is taníthassam – mondta a tanárnő, rámutatva, hogy Gagaúziában az állam nyelvét ugyanolyan idegen nyelvként tanítják, mint az angol. A Református Kollégiumban Székely Árpád igazgató fogadta a vendégeket, aki a gagaúz kisebbség oktatási sajátosságait hallva azonnal rámutatott: mi, erdélyi magyarok is szeretnénk azt, ha a román nyelvnek sajátos státusa lenne a tantervben, hiszen nekünk a magyar az anyanyelvünk. Vörös Alpár, az Apáczai Líceum igazgatója főleg a ortodox-török gagaúzt és az őket körbeölelő románság viszonyáról, az autonómiát szentesítő referendumról érdeklődött. Arra a kérdésére, hogy miért nem tanítják az összes tantárgyat gagaúz-törökül, a válasz bizonytalan volt, azt sejtette, hogy a magyarok erdélyi önszerveződési szintje meglepte a gagaúz oktatót. „Nincsenek gagaúz pedagógusaink, szakembereink, akik tankönyvet írnának vagy fordítanának... Az erre vonatkozó igény, illetve koncepció sem egyértelmű. A szakembereink zöme orosz nyelven érvényesült, és így nehéz a mi anyanyelvünknek megtalálni a helyét az oroszos nyelvi környezetben. Mi magunk is igen gyakran oroszul beszélünk, annak ellenére, hogy gagaúzt vagyunk és hogy az állam nyelve a moldáv. Törökország támogat bennünket, de nem tekintjük anyaországnak, mint Önök Magyarországot. Ezt nehéz megmagyarázni, mert nálunk egy kicsit másképpen értelmezik a nemzet, az ország, az anyanyelv, a haza fogalmát. Az én

édesanyám gagaúz, édesapám moldáv, de itt Kolozsváron döbbsentem rá, hogy az anyanyelv az édesanyám nyelvét jelenti, és nem azt, minek-kinek valom magam. Nekünk ezt másképpen mondták... A sógornóm a mi kisebbségünk, a bolgárok köréből került ki. Talán azért nem anyaországunk Törökország, mert mi keresztény törökök vagyunk, ők meg muzulmánok” – mondta Lidia Ostaş. Szabó Csaba kolozsvári újságíró, a meghívó Fehér Holló Médiaklub alapítója elmondta: számos hasonlóság mutatható ki a gagaúzoknak és az erdélyi magyaroknak a román/moldáv többséghez való viszonyában. – Amikor Gagaúziában jártam, akkor éppen arról beszélgettünk fiatalokkal,

„A beszélgetés során egyértelművé vált: Erdélyben a magyaroknak összehasonlíthatatlanul magasabb szinten tanítják az állam nyelvét (a román) is, mint Gagaúziában. Petya, a gagaúz egyetemista elmondta: ő az első gagaúz-török fiatal, aki Marosvásárhelyet választotta az egyetemi éveit színhelyül.”

hogy rájuk szóltak Kisinyovban, ne beszéljenek gagaúz, mert az „nevetséges nyelv”. Törökországot akkoriban éppen azzal vádolták, hogy – úgymond – túlzottan beavatkozik a moldáv belpolitikába akkor, amikor a gagaúz-török társadalmi önszerveződést látványosan segíti. Hozzátette: innen Erdélyből nézve sok furcsaságot lehet felfedezni a moldáv etnikai tengerben túlélni vágyó gagaúzok életében. – Kolozsváron nemigen értik meg azt, hogy Moldávia állami nyelve a moldáv, és ez az alkotmányukban is benne van. Ez nem kacsintós probléma náluk. Azt sem értik sokan, hogy a Pruton túl megszűnik a közép-európai gondolkodásmód,

és az együttélés különös etnikai szimbiózisokat produkál – mondta az újságíró. A Báthory Líceumban Tárkányi Erika, az RMPSZ Kolozs megyei elnöke fogadta a küldöttséget, aki a magyar pedagógusok önszerveződési igényéről beszélt. Az anyanyelv oktatása terén kitudt: Erdélyben az „anyanyelvet” (magyar nyelv és irodalom) olyan szinten oktatják, hogy arról jelenleg csak álmodnak a gagaúz-törökök. A beszélgetés során egyértelművé vált: Erdélyben a magyaroknak összehasonlíthatatlanul magasabb szinten tanítják az állam nyelvét (a román) is, mint Gagaúziában. Petya, a gagaúz egyetemista elmondta: ő az első gagaúz-török fiatal, aki Marosvásárhelyet választotta az egyetemi éveit színhelyül. – Sokat tanulok a vásárhelyiektől, magyaroktól, románoktól – mondta. – Külön köszönöm a Fehér Hollók vásárhelyi csoportjának, különösképpen Ötvös Józsefnek, a Vártemplom lelkészének, hogy segített a beilleszkedésben. A gagaúz vendégeket végül az RTV Kolozsvári Stúdiójának igazgatója, Romeo Couţi fogadta. A kerekasztal-beszélgetésen kitudt: Erdélyben egyre többen vélik úgy, hogy Moldávia és ezen belül a gagaúz-törökök autonóm tartományának útja Erdélyen keresztül vezet Európába.

FEHÉR HOLLÓ ÚJSÁGÍRÓKLUB

Beszélgetés Végh Ibolyával, a Szatmár megyei Börvelyben oktató magyartanárral

Párbeszédet folytatni a szöveggel

– *Ha jól tudom, több mint harminc éve oktat magyar nyelvet és irodalmat....*

– Tanári munkámat még a múlt század végén (1981-ben) kezdtem a fiatal pályakezdők világmegváltó ötleteivel, törhetetlen lendületével. Az akkori politikai helyzet, a hatalom megnehezítette, akadályozta a magyartanárok munkáját. A magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny volt az egyedüli iskolán kívüli tevékenység, amely szorosan a magyartanításhoz kötődött. Néha, ha megengedték, egy-egy mesejátékot is betanítottam diákjaimnak a tanévzáró műsorra.

sége. A 80-as évek végén még azt is elvárták tőlünk, hogy a beírási naplóba a megtanított leckék címeit, az óra témáját román nyelven írjuk be. Szakmai fejlődésünket is korlátozták, nagyon kevés új információ jutott el hozzánk. Az értékes könyvek tiltólistán szerepeltek, könyvtárainkban is alig akadt néhány szakkönyv, Magyarországra pedig nem engedtek ki, nem kaptunk útlevelet.

– *Mikor volt könnyebb és mikor nehezebb a munka?*

– Ma a magyar nyelv és irodalom oktatása sokkal nyitottabb és szabadabb. Napjainkban a magyartanár az anyanyelvvel, irodalommal kapcsolatos információk, tanítási módszerek, eljárások sokféleségében válogathat. A tanításhoz szükséges ismereteket szakmai továbbképzéseken sajátíthatja el minden magyartanár. Alapvető különbséget látok a tantervben is az 1980-as évekhez viszonyítva. Az érvényben lévő magyar tanterv a kompetenciák fejlesztésére helyezi a hangsúlyt, a szerzőket és műveiket a tanár szabadon választhatja ki. A becsülettel végzett magyartanári munka soha nem volt könnyű, és talán nem is lesz az a továbbiakban sem, mert a magyartanár vállát óriási felelősség nyomja. Ez a felelősségteljes munka mégis szép.

– *Milyen módszerekkel lehet megszerettetni az általános iskolásokkal az irodalmat ma, a virtuális terek világában?*

– A virtuális világ sokféle információt nyújt ugyanabban az időben. A diákokban már kialakult az a képesség, hogy egyidőben több dologra is tudnak figyelni, de többségük hosszabb ideig már képtelen koncentrálni, változatos, aktív tevékenységet igényelnek. Ezzel a jelenséggel kell megbirkóznia az általános iskolai irodalomtanításnak is. Tanítási gyakorlatomban többnyire az interaktív tanítási módszereket, technikákat használom változó eredménnyel. A befogadásközpontú irodalomolvasás híve vagyok. Igyekszem értelmezői közösségeket kialakítani osztályszinten. Úgy irányítom a tanulók tevékenységét,

hogy legyen lehetőségük párbeszédet folytatni a szöveggel. Ehhez többnyire a kooperatív tanulási módszerek közül a páros munkát használom. Az ellentétes jellemek és a lírai ellentétek felismerésére és összegyűjtésére a T-táblázatot alkalmazom, amelyet csoportmunkával töltenek ki a tanulók. A jelentésteremtés és a reflektálás szakaszában a grafikai szervezők közül használom még a történetpiramist az epikus szövegek értelmezésekor és a Venn-diagramot a balladai szereplők összehasonlítására. A rövid terjedelmű epikus szövegek szakaszos olvastatásával igyekszem felkelteni a tanulók érdeklődését és megerősíteni olvasói tapasztalatukat. Mozgalmassá teszi az órát az is, ha a diákok névlánc technikával adják át egymásnak a szót például a címmel kapcsolatos elvárásaik elmondásakor, vagy kérdéseket fogalmaznak meg egymásnak csoportban vagy párban. A versek tanításakor a ráhangolódás szakaszában, ha van rá lehetőség, meghallgatjuk a költemény művészi előadását felvételen. Így élménnyé válik a szöveggel való első találkozás, ez a megértést is könnyebbé teszi.

– *Szeretnek olvasni a mai iskolások? Ha igen, mit olvasnak szívesebben: prózát vagy lírát?*

– Tanítványaim nagy része kortársaihoz hasonlóan keveset (csak a kötelező házi olvasmányokat olvassa) vagy egyáltalán nem olvas. Ennek ellenére annak is örülök, hogy az általam tanított osztályokban van néhány tanuló, aki szívesen olvas. Ők általában a történelmi témájú olvasnivalókat és a kalandregényeket kedvelik. A Szatmár Megyei Tanfelügyelőség és a Liter Art Egyesület (a Szatmár megyei magyartanárok egyesülete) ebben az évben nyolcadik alkalommal szervezi meg a *Könyvbarátok* című irodalmi vetélkedőt. Ezen a megyei szintű versenyen az olvasást kedvelő diákok mutatják meg szövegértési képességüket, olvasottságukat, bebizonyítják olvasni kevésbé szerető társaiknak, hogy az olvasás felszabadító, olvasni örömm.

• Végh Ibolya: „A befogadásközpontú irodalomolvasás híve vagyok.”

– *Mennyit változott a tantárgy a pályakezdése óta?*

– A magyartanítás módszere és tárgya egyaránt sokat változott. Különösen az 1990-es évektől kezdődően. 1980-as években használt tanterv irodalomolvasási része nagyon kötött volt. Csak a tantervben megnevezett, politikailag veszélytelen műveket lehetett tanítani, nem volt a tanárnak választási lehetősége.

• A SZERZŐ FELVÉTELE

– *Hogyan hozható közelebb a mai iskolás korosztály a versekhez? Szívesen vállalnak részt tantárgyversenyeken, szavalóversenyeken vagy iskolai műsorokban?*

– Tapasztalatom szerint a tanulók szívesen memorizálnak verseket. Élményszinten befogadják a megtanult vagy meghallgatott költeményeket, de a szövegértők száma már jóval kisebb. Ha a tanítási órákon az élmény felől közelítjük a diákokat a vershez, fokozatosan elérhetünk a műértő olvasás szintjeihez. A szavalóversenyeken való részvétel is segít a költemények befogadásában. Tanulóim lelkesen vesznek részt minden évben abban a versolvasó, versmondó mozgalomban, amelyet az idén harmadik alkalommal hirdet meg a Liter Art Egyesület és a Szatmár Megyei Tanfelügyelőség a Magyar Költészet Napja tiszteletére. A versolvasó mozgalom négy fordulóból áll: az első fordulóban az iskola minden tanulója, az 5. osztálytól 8. osztályig hoz egy verset. Mindegyik osztályközösség kiválaszt az osztályában kifüggesztett versek közül ötöt. Ez lesz az osztály öt kedvenc verse. A kiválasztott verseket kifüggesztjük az iskola folyosójára. A második fordulóban a tanulók szavaznak az iskola öt kedvenc versére. A harmadik szakaszban kiválasztanak az öt vers közül egyet. Ez lesz az iskola kedvenc verse. A mozgalom utolsó szakaszára áprilisban kerül sor. Április első hetében

Végh Ibolya 1958. április 1-jén született a Szatmár megyei Szamoskrassón. Általános iskolai tanulmányait szülőfalujában végezte, 1977-ben érettségizett a szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Elméleti Líceumban, majd 1981-ben szerzett magyar–orosz szaktanári diplomát a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán. Jelenleg a Szatmár megyei Börvely község általános iskolájának I. fokozattal rendelkező magyartanára, és a Nagykároly környéki magyartanárok módszertani felelőse.

a Magyar Költészet Napja alkalmából felső tagozatos tanulók egyszerre, közösen mondják el az iskola kedvenc versét. A versmondó mozgalomban a középiskolások is részt vesznek. Felemelő érzés, ezen az áprilisi napon, hogy a megye minden iskolájában fölcsendülnek a verskórusok a költészet tiszteletére.

– *Milyen ütemben változik a magyar oktatás tanterve Romániában?*

– Az 1990-es évek elejétől megváltozott tanterv szerint tanítottunk, majd az évek során ez a tanterv néhányszor módosult. Pár évvel ezelőtt a szakminisztérium rendelkezése csökkenteni kellett a tananyag mennyiségét, hogy elkerüljük a tanulók túlterheltségét. A kevesebb ismeretanyagot az átdolgozott tanterv új szemléletmód, koncepció szerint csoportosította. Ez a legutolsó változat, ezt a tantervet használjuk napjainkban is. Jelenlegi tantervünk a kompetenciák (a szóbeli közlés, a szóbeli kifejezőképesség, a szövegolvasás és szövegértés, az írásbeli kifejezőképesség) fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. A megtanítandó tananyagot a felsorolt kompetenciáknak rendeli alá. A magyartanítás tanterve igyekszik lépést tartani a tudomány fejlődésével. Így időközönként szükségszerűen változnia kell. Alakulóban van, vagy már meg is alakult egy tantervkészítő bizottság, amely vállalta az új tanterv elkészítését. Az érvényben levő tantervet talán már a jövő tanévtől kezdődően fel fogja váltani egy újabb. A magyarországi tantervet nem ismerem részletesen, kevés ismeret birtokában tudom összehasonlítani a jelenlegi tantervünkkel. A magyarországi tanterv szerint 7. osztályban a romantikát tanítják, a 19. század líráját, epikáját és a drámát. A mi 7-es tantervünk a balladát, epikát, dalt sorolja fel megtanításra. A drámai műnemet nem tanítjuk az általános iskola egyik osztályában sem. A hazai tanterv szerint koncentrikusan tanítjuk a nyelvi ismereteket az általános iskola négy osztályában. Ötödikben a negyedik osztályban elsajátított tudásszintre építünk, ezt egészítjük ki (kommunikáció, nyelvi jelek, nyelvi szintek, a helyesírás alapelvei). Hatodiktól nyolcadikig fokozatosan kiegészítjük, elmélyítjük az alapismereteket minden nyelvi szinten. A magyarországi 6. osztályos tanterv, ha jól tudom, csak a szófajok tanításával kapcsolatos ismeretanyagot kéri.

– *Mennyire segíti a magyarórai munkát az, hogy a legtöbb klasszikus mű megfilmesít-*

tett változatát már szinte ingyen be tudja szerezni bárki? Lehet használni a filmre vagy hangfelvételre rögzített nagy versmondók felvételeit is?

– Az internet világában élünk, ezért elkerülhetetlen, hogy diákjaink megnézzék az irodalmi művek filmváltozatát. Szerintem az lenne a jó, ha el is olvasnák a regényt, nem elégednének meg a megfilmesített változattal. Az értékes elemzéshez szükséges a mű elolvasása, de az értelmezést megkönnyíti egy-egy megfelelő filmrészlet bejátszása. A tanulók összehasonlíthatják a bejátszott jelenetet az elolvasott szöveggel. Ezzel tágul a befogadási horizontjuk, kevés tanári irányítással maguk fedezik fel a mű értékeit, szinte észrevétlenül épülnek be látókörükbe az új ismeretek. A filmváltozat mindenképpen segíti a tevékenységet, mert azok a tanulók is részt vehetnek egy bizonyos szinten a feladatok megoldásában, akik csak a filmet nézték meg, nem olvasták el az értelmezésre kijelölt művet. Irodalomolvasási órákon használok a nagy versmondók hangfelvételeit is. Például a *walesi bárdok* tanítását mindig azzal kezdem, hogy meghallgatjuk a balladát Sinkovits Imre tolmácsolásában. Arany János *Toldijából* is hallgatunk meg részleteket. Néhány műköltészeti dal megzenésített változatával is megismerkednek tanulóim a tanítási órákon.

– *A három évtizedes pályája során sikerült valamilyen sajátos oktatási módszert kifejlesztenie?*

– Három évtizedes tanári munkám során többféle hagyományos és interaktív módszert, technikát használtam és használok még ma is. Ezeket az eljárásokat módszertani olvasmányaimból tanultam, és szakmai továbbképzéseken sajátítottam el. Egyéni sajátosságok csak az alkalmazásuk módjára, mikéntjére vonatkoznak. Mindig az adott osztály ismeretszintje, az egyes tanulók olvasottsága, értelmi képessége, az osztályközösségre jellemző összhang vagy annak hiánya dönti el, hogy milyen technikát használók, vagy hogyan módosítok egy-egy eljárásom. Tapasztalatból valloam a rugalmasság elvét. A tanárnak nem szabad mereven ragaszkodnia az előre eltervezett óramenethez. Mindig akadhatnak olyan mozzanatok az órán, amikor változtatnia kell a módszereken, technikákon a tanár és a diák számára egyaránt fontos sikerélmény érdekében.

V. B.

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium 4. A osztályos diákjainak készülődése a farsangi bálra

„Itt a farsang, áll a bál”

• KISS BOGLÁRKA DALMA

• SZILÁGYI ZSÓFIA

• FARKAS ILONA JANKA

• KISS BOGLÁRKA DALMA

• FARKAS ILONA JANKA

Kulimászos-generációs mese

Már a cukor és a mesterséges ízek is megdolgoztatnak. Mondogatja, bár látszik, néha erején felüli, aminek a befogadására, megértésére vállalkozik, hogy akkor ez most egy kivétel, nem is akar többet enni, csak most még, mert ettől fájdul aztán meg a hasa, mert egészségtelen. Kis rózsaszín cukormáz álmok, amiket, ha nem is nap mint nap, de néhanapján muszáj kipukkantgatni.

Néha nekiiramodok gondolataimban, hol előre, hol hátra. A minap éppen előrelendültünk egy ismerőssel, akinek már iskoláskorú gyermeke van. Mondta, hogy a város egyik magyar iskoláját, ahová a szegényebb lehetőségű szülők gyermekei járnak, úgy hívják, hogy a drogdealerek iskolája, a másikat pedig, amelyikbe a város magyar elitjéből kerülnek ki a csemeték, a drogfogasztókénak. Miközben a sötét kuszomászókkal viaskodtam magamban, amelyek egyből fojtogatni kezdték a torkom, ismerősöm folytatta ezeknek a felszínre csalogatását, bár, szerintem egyáltalán nem ez volt a szándéka. A drog nálunk tabu. Még mindig ott tartunk, hogy a tanárokat nem készítik fel a tünetek felismerésére. Arra sem, hogy ha észrevesz valamit, mit tegyen, kit értesítsen. És ha értesíti is a szülőt, a szülő hárit. Ugyanis a Szülő Gyerekével nem eshet meg ilyesmi. Bárki mással igen, velük nem. Mással és máshol és másikor, egészen addig, amíg valami hivatalos, netán „halálos” botrány nem lesz belőle.

Hazafelé még sokáig kapdosom össze magam a fagyban. Didergek. Pörgetem vissza az időt, hogy hátha egy kicsit fel magam. Amikor én voltam licis, akkor már füveztek páran a mi sulinkban is. Mindenki tudta róluk, hogy ők azok. Elég jólszituált családokból származó menő gyerekek voltak. Mivel én nem voltam menő, maradtam az alacsonyabb kábítószer-eknél, például a vodkánál, ami annyira rossz volt, hogy lehetetlen volt rászokni. És ezt is inkább már későlicis koromban csak, egyetemi éveim elején. Aztán megtanultam az alko-

„Gondolkodtam, mit tehetek én? Mert én vagyok az a Szülő, és a gyermekem az a Gyermek. Akikkel a jövő történni fog, olyan veszélyekkel és kihívásokkal, amelyeket mi most csak sejteni tudunk. Mi az, amit most, ebben az első hét évben konkrétan nyújtani tudok?”

holokról annyit, amennyi elég egy alkalmi fogyasztónak. És aztán el is felejtettem szépen mindet, és a beszélgetések ízét kezdék a gyógynövény teák megadni. Pedig felmenőim között igencsak akad függőség, ami, fölöttem is csüng, ha már ennek a családnak vagyok a sarja.

Gondolkodtam, mit tehetek én? Mert én vagyok az a Szülő, és a gyermekem az a Gyermek. Akikkel a jövő történni fog, olyan veszélyekkel és kihívásokkal, amelyeket mi most csak sejteni tudunk. Mi az, amit most, ebben az első hét évben konkrétan nyújtani tudok? Mi volt az, amit az én szüleim, hibáik és gyarolásaik ellenére, nyújtani tudtak, mert hiszen a veszélyekkel nekik is ugyanúgy számolniuk kellett? (És őket

• „A drog nálunk tabu. Még mindig ott tartunk, hogy a tanárokat nem készítik fel a tünetek felismerésére.”

is kínozták a félelmek, mint minden szülőt, de ennek ellenére vállalták az élet megőrzését és továbbadását.) S amire jutottam, az kicsi, régi, szokásos sablongondolataink, szinte népmesei motívumaink. Adhatom gyermekemnek a meleg vackot, a biztonságos zugot, időm és figyelmem, amikor van, őszinteségem, amikor nincs. Igyekezhetek magam legjavát adni, és nem szerepelni, amikor kevesebbre futja. Azt adni, aki vagyok, nem pedig azt, aki a magamról alkotott illúziómban szeretnék lenni. Megengedve ezáltal neki, hogy ő is az lehessen, aki, jövője titokzatos csiráit és lehetőségeit hordozó, kulimászos térdű, mert gyakoriak a bukhatók. Ennyi, ami most telik tőlem.

S közben keresem magamban azt a lengepihe érzéket, amivel különbséget teszek a tabu és az ez nem rád tartozik között. Mert ha valamit tabuként kezelek, arra a gyerek rejtett csápjáival rácsatlakozik, és felszívja magának az információt, szüretlen, amelyek zavaros érzéseket keltenek benne. Ha pedig azt mondom valamire, hogy az az én dolgom, és nem az övé, de hajlandó vagyok megbeszélni vele annyit, amennyi rá tartozhat, akkor meghagyom őt játszó gyermeknek, magamat pedig felelős felnőttnek. S miközben vissza-visszakacsingatok, sejtem, szüleimnek ez az egyszerre felnőtt, dolgaikat maguk intéző, ugyanakkor tabukat nem szaporító magatartása lehetett az én hamubasült pogácsám egyik titkos összetevője.

GERGELY EDÓ

A projektmódszer rejtett tantervi hatása

Anya, holnap itt lesznek a fiúk, mert holnaputánra projektet kell csinálni. Másnap hazaértemkor ismét kiszámolódsira kényszerít a helyzet: az enyéimék, a három darab megvan, nagyok elhúzódnak, hogy ne rontsák a levegőt; de, ha jól számolom, három gyermekkel ismét több van a kelleténél (de hát ez már nálunkfelé nem újdonság). Plusz gyermekek közül: egy ül a számítógépnél és valami örületes lövöldözős játékot játszik. Anya, ne kommentáld, viselkedj! Otthon minden perce be van osztva, hagyjuk, játsszék szegény nyugodtan. Második gyermek a többletből kint az udvaron az íjakkal, nyilakkal szórakozik, a csoportos projekt harmadik tagja pedig épp a kutyákat hergeli: mindkettő a helyzethez méltóan rohangál, hol párban, hol egymást felváltva harsogva ugat. Ez

„Pörölök, de legyint megnyugtatóképpen: Anya, tizenöt perc múlva indulnom kell, tehát felfoghatnád, hogy most nincs idő arra, hogy „krizálódj”, és ne aggódj folyton: a forrásjelzést nem kéri számon (rajtad kívül), és ez csoportos projekt anya, úgyis mindenki megkapja rá a tízest (rajtad kívül).”

még elviselhető, de azért aggódva kinézek, s remélem, az Úr is nagyon figyel: az éppen gyakorló íász nem elég erős ugyan az íj feszítéséhez, a nyilak többnyire kókadtan pottyannak a lába elé, de a kísérletezés eredményei és a képességek fejlődése kiszámíthatatlan. Aggódva lesem tehát, nehogy sikerüljön neki hirtelen rájönnie az íjfestés technikájára, s tévován röppenő nyilak gyermeket, kutyát érjenek. Az enyém (mármint a csoportos projekt negyedik tagja) épp rántottát süt tűz

tojásból, mert tudod anya, van ez a projekt, amit holnapra meg kell csinálni, és hogy suli után már nem tudtak ebédelni, mert sok munka van ezzel a projekttel, de enni mégiscsak kell. A rántottára (az együttműködési képességek mégiscsak fejleszthetőek, ha megfelelő a motiváció) együvé terelhető a csapat. Mire az evés befejeződik, a fiúkat hívják telefonon a szülők, hogy haza kéne menni. De kedveseim, mi lesz a projekttel? – kérdelem naivan. (Azt már szóvá se merem tenni, hogy mi lesz az olajtól locsogó, odaégett serpenyővel, a sok mosatlannal és a kályha sarkáról lassan és következetesen csepegő tojáshéjával és a talpunk alatt csikorgó sóval, ami ugye véletlenül kiszóródott. Az Úr őrizze meg azt a konyhát, ahol férfember vagy férfitáncos gyakorolja éppen szakácsilag túltengő tehetségeit, és adjon nagy bölcsességet és végtelen türelmet annak az asszonynak, aki eltakarít.) *Semmi gond* – mondja az enyém, a többiek elmenőben lévén –, *felét már megcsináltam, mielőtt jöttek volna, s ha elmennek a fiúk, befejezem. Másnap hajnalban: Anyu, ne haragudj, hogy ilyen korán felköltem, de a tegnap este elfelejtettem felragasztani a poszterre a képeket. Légyszi gyere, segíts! Jó, elvégre ez mégiscsak csoportos projekt, családon belül sem árt fejleszteni az együttműködési képességeket. Nyomatunk, ragasztószalag hajnalban is akad, latolgatjuk, melyik szöveghez melyik kép illenék, vitatkozunk, hogy a szövegek mégsem relevánsak, de nemhogy nem relevánsak a téma szempontjából, hanem koppintások a javából titokzatos források alapján (és forrásjelzés persze nincs bejelölve). Pörölök, de legyint megnyugtatóképpen: Anya, tizenöt perc múlva indulnom kell, tehát felfoghatnád, hogy most nincs idő arra, hogy „krizálódj”, és ne aggódj folyton: a forrásjelzést nem kéri számon (rajtad kívül), és ez csoportos projekt anya, úgyis mindenki megkapja rá a tízest (rajtad kívül).*

Az egyéni projekt sem leányálom. A gyermek vakáció előtt jelzi (kétnaponta emlékeztet, hogy keressem elő; egy gonddal több, nehogy nyugodtan aludjunk), hogy neki a vakációban el kell olvasnia a *Legendele Olimpului* című művet. Apjával lelkesedünk,

„A könyv elolvasása után – mint nagy-nagy betegségből felgyógyulván – az egész család fellélegzik. Nem sokáig, mert ezután jön a nehezebbje: még a kisdolgozatot is meg kell írni. Gyermek odalibeg a számítógéphez, lazán beüti a gugliba a címet, omlik is a kommentár a könyvről. Nagyobbakkal vívott sokéves párbajok tapasztalatából tudja, hogy nem etethet meg a netről lemásolt szöveggel, megtanulta már, hogy illik azon módosítani, változtatni.”

hogy az igencsak jól megírt és olvasmányos szöveg (nekem ugyan viszszafelelőnek ötödikes házi olvasmányos rémálmaim, de bölcsőbbnek vélem, ha mélyen hallgatok erről). Végigkutatok pincét, padlást, kicomagolok tíz könyvesdobozt: az éppen kellő kötet sehogy sem akar előkerülni. Sebaj, előkeressük a neten, ki nyomtatom, befűzöm, most már a sok előkészület után hozzá lehet kezdeni az olvasáshoz. Gyermek nagy rituáléval beköltözik a hálószobánkba, feltelapszik az ágyra (az ő szobájában nem esik jól, úgymond, az olvasás). A hálószoba néhány órán belül az olvasás szent terévé válik, rendelésre viszem neki az üdítőt, teát, szendvicset, tálcán a levest is; előbb felsoroltak maradványai szétszórva hevernek az éppen

A részlet a Kriterion kiadó gondozásában megjelent *De Anyu!* című kötetből származik; a szövegrészlet teljesebb változata megjelent az „Ezernyi fűszál zeng tücsökzenét...” című kötetben *Mindennapok pedagógiája* címmel. (Fazakas Emese-Fóris-Ferenczi Rita (szerk.): „Ezernyi fűszál zeng tücsökzenét...” Köszöntő kötet P. Dombi Erzsébet tiszteletére. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2012, 82–89.

elolvasott és éppen félredobott lapok között. Olvas rendületlenül.

Másnap elkezd vinnyoigni, hogy *anya, elolvastam hat oldalt, de én ebből semmit nem értek*. Hozom a szótárt, a laptopot, hogy kéznél legyen magyar-román, román-magyar online szótár, keresi kegyetlenül, de közben szemmel láthatólag igencsak szenved: *Anya, egy mondathoz tíz szót is meg kell néznem, mégsem tudom összerakni a mondat értelmét*. Viszek neki egy darab csokit, és együtt szörnyülködünk a megértés és a tanulás borzasztóan nehéz dolgain.

Két nap múlva a szent tér romokban hever, helyzetjelentés szerint egy fejezetet elolvasott, de mondja, hogy neki ebből végképp elege van. Amikor nézem, hogy lássuk csak, mit is olvastál, hát kiderül, hogy szegénykém hősiesen elolvasta a tíz oldalnál is hosszabb előszót, de annyira nem ért románul, hogy észre se vette, hogy az nem az olvasandó alapszöveg, hanem csupán a bevezetés. Próbálok lelket verni belé, hogy ez óriási teljesítmény: hány ember dicsekedhet azzal, hogy a könyvek előszavát is elolvassa? Annyi haszon mégiscsak van, hogy az előszó végigkínálódása után a szöveg könnyűnek és élvezetes olvasmánynak tűnik.

A könyv elolvasása után – mint nagy-nagy betegségből felgyógyulván – az egész család fellélegzik. Nem sokáig, mert ezután jön a nehezebbje: még a kisdolgozatot is meg kell írni. Gyermekek odalibeg a számítógéphez, lazán beüti a gugliba a címet, omlik is a kommentár a könyvről. Nagyobbakkal vívott sokéves párba-jok tapasztalatából tudja, hogy nem etethet meg a netről lemásolt szöveggel, megtanulta már, hogy illik azon módosítani, változtatni, rövidíteni, kiemelni a lényegét, parafrázálni a szöveget. Kicsit megmocskolja ilyen-énképpen, sőt a végére a forrást is odaírja, sőt még a leolvasás idejét is. Kinyomtatja, hozza. Nem rossz, elég sok egyéni munka van benne. Simán áthúszom a kapipéjsztes bekezdéseket, jól látszik a szövegen nemcsak stílusában, hanem formailag is: sorkizárás nincs, más a tördelés. Visszaviszem, mutatom, mi az átírandó. Becsapja az ajtót, a ház már megszokta, hogy ilyenkor illik megrengenie; hallom, hogy mutáló kamaszhangja furcsán váltakozó hangminőségének minden regiszterét beleadva üvöltözi: *Miért akarsz te itthon is tanár lenni? Milyen*

anya vagy te? Mondom, én tényleg nem; itt nem tanárságról van szó, hanem arról, hogy amit éppen csinál, az

s közben még azt is képes voltál megkérdezni a múltkor, hogy melyik istennő a „tehén szemű”? Mert ahelyett, hogy segí-

• FARKAS ILONA JANKA

- „A hálósoba néhány órán belül az olvasás szent terévé válik, rendelésre viszem neki az üdítőt, teát, szendvicset, tálcan a levest is.”

szintiszta lopás, hazugság és aljas csalás. Szitkozódik: hülye a romántanár, hülye Mitru (mármint a szerző), természetesen én is; sőt, hülye az egész istenverte istensereg az Olümposzról. A délután duzzogással telik el, de több órai munka után hozza a produktumot: másfél oldal, tökéletlen, gyermeges szöveg, de minden gondolat, minden sor az övé. *Na, örülsz neki? Ehhez is írjam oda a forrásjelzést?* – kérdi némi iróniával. Ehhez nem szükséges, de a könyv bibliográfiai adatait azért bejellelhetnéd.

Egy hét múlva beszámol az értékelés eredményeiről: *A tanárnő nevetve lobogtatott kilenc darab teljesen egyforma dolgot. Mindenre 9-est adott, levont egy jegyet, mert lemásolták a netről, az osztálytársaim pedig röhögtek szünetben, hogy tényleg lemásolták, de egy sort sem olvastak el. De ezt te is leszívtad: 7-est kaptam a te idióta alapelveid miatt. Mert nem elég, hogy még azt az értelmetlen előszót is elolvastam, meg azt a hülye könyvet is elolvastam, odaraktál, hogy írjam is meg; nem is beszélve arról, hogy most is tele van a fejem istenekkel,*

tettél volna, valami állandó jelzőkkel voltál éppen elfoglalva. Hát az az Aphrodité, a franc se tudja számon tartani őket, annyian vannak! Hát kicsim, sajnálom, hogy hetest kaptál, s erre tényleg nem tudok semmi okosat mondani. Talán csak annyit, hogy a tehén szemű nem Aphrodité, hanem Héra. Elkerekedett szemmel néz rám, látszik rajta, hogy latolgatja: vajon most éppen ép eszemnél vagyok-e. Aztán elneveti magát: *Ebben tényleg igazad van. Olvastam a netről: Athéné bagolyszemű, Zeus fennenmennydörgő, Thétisz...? Mondjad már na, milyen lábú?* De kedves, mégis én ezt honnan tudhatnám? *De anyu! Ezüstlábú. Mondtam én, hogy te semmit se tudsz.* Valójában tehát minden rendben: nemcsak az istenek kerültek az őket megillető helyre a maguk állandó jelzőivel együtt, hanem én magam is nyugodtan elfészkelődhetem a családi-lag kiosztott méltó helyemen.

FÓRIS-FERENCZI RITA

Pedagógus továbbképzések versus kreditpontoszerzés egy szakmai civilszervezet nézőpontjából

Az idén tízéves Romániai Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének alapvető célkitűzései között szerepel olyan képzések szervezése, amelyek elsősorban a gyakorlati tapasztalatszerzést hivatottak előtérbe helyezni, ezáltal biztosítva a mindennapi nevelői-oktatói munka rugalmasságát, változatosságát. Képzéseink nemcsak a gyógy-pedagógusokat célozzák meg, hanem a normál oktatásban dolgozó pedagógusokat is (pl. kétszer szerveztünk az utóbbi két évben óvodapedagógusoknak és elemi osztályokban dolgozó pedagógusoknak képzést), hiszen egyre több pedagógus fejezte ki igényét a sajátos nevelési igényű gyermekekről szóló szakmai tanácskozás megszervezésére.

Egy-egy ilyen képzés megszervezésekor a jelentkezni óhajtok első kérdése legtöbbször a képzés kreditpontértékére vonatkozik. Ha a mai román oktatáspolitikát próbáljuk megérteni – bár személyes meggyőződése, hogy nem igazán járunk sikerrel ez ügyben – azt látjuk, hogy mint minden más területen, jelen esetben is az európai normáknak való megfelelés jelentkezik elsődleges szempontként, és nem számít az, ha ez óriási káoszt teremt az amúgy is nehézkesen működő és ellentmondásokkal teli oktatási rendszerben. Így látom ezt a kreditpont-osztogatósdt is. Alapjában véve természetesen briliáns ötletnek tartom, hiszen ezáltal a pedagógus folyamatosan úgymond szinten tartja magát, képezi magát – holtig tanul... Az egyetem kínálta alapképzés kiegészítéseképpen a pedagógus a munkakörének megfelelő továbbképzések közül választhat és min-

egész folyamat nyertese maga a gyermek/diák lesz. Elméleti szinten működik ez a zseniális ötlet, viszont a hazai viszonylatokba helyezve akad egy-két dolog, ami főleg a magyar nyelven oktató pedagógusokban hiányérzetet kelt.

Szakmai érdekvédelmi civil szervezetünk felvállalja különböző képzések szervezését, és nagy örömmel szolgál kijelenteni, hogy annak ellenére, hogy nem kreditpontokat osztogató képzéseket hirdettünk meg eddig (bár próbálkoztunk azzal, hogy mégis osztogassunk – nem jártunk sikerrel), mindig jelentkeztek képzéseinkre pedagógusok. Egyesületünk egy-egy ilyen képzést sikerként könyvelhet el, hiszen a résztvevők az adott témáért jönnek el, és nem azért, hogy azt a pár kreditpontot érő tanúsítványt portfóliójukba betegyék.

A mostani helyzetkép azt mutatja, hogy hatalmas összegeket fordítanak országos szinten mamut méretű képzések szervezésére, és más kínálat nem lévén, az erdélyi magyar pedagógus regisztrálja magát ezekre. A „képzésen” jön rá, hogy tulajdonképpen nem arról szól, amire számított, de leüli azt a hétvéget, ha egyéb nem, legyen meg a képzésen való részvételért megígért kreditje. Úgy gondolom, hogy az ilyen jellegű képzések már rég nem a továbbképzésről szólnak...

Jogosan merülhet fel a kérdés, amit nekem szegeznek gondolatban – ilyenként szakmai képzéseket szervezni – ha őszinték vagyunk egymással – teljes siker? A válaszom röviden: nem. Nem teljes a siker, de teljessé válhat akkor, ha reális igényfelmérés után az illetékesek együttműködést kezdeményezve akár velünk, akár más szakmai szervezetekkel olyan széles skálán mozgó képzéseket szerveznek, amelyek kielégítik a romániai magyar pedagógus közösség igényeit.

A Romániai Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete kézen áll ilyen jellegű kezdeményezés kivitelezésére, hiszen a pedagógusi hivatást és munkát nem a kreditpontok száma, az ezekhez fűződő papírmunka mennyisége, hanem az ismeretek, eszközök és módszerek időszerűsége, egy optimális információáramlás, és nem utolsósorban tanácsadási lehetőségek kiaknázása teszi időtálló, a megújulás és tökéletesítés útján haladó törekvéssé.

„A mostani helyzetkép azt mutatja, hogy hatalmas összegeket fordítanak országos szinten mamut méretű képzések szervezésére, és más kínálat nem lévén, az erdélyi magyar pedagógus regisztrálja magát ezekre. A »képzésen« jön rá, hogy tulajdonképpen nem arról szól, amire számított.”

denképpen csak hasznára válik, hiszen megfelel az oktatási rendszer előírásának (gyűjti a kreditpontokat), de ugyanakkor olyan képzésben részesül, amit önként választott és munkája során felhasználhat – továbbgondolva – végül is az

NAGY SZILÁRD,
a Romániai Magyar Gyógypedagógusok
Egyesületének elnöke
www.gyogypedagogia.ro

